DIARI CATALÀ
d'Avisos, Noticies i Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Barcelona { Edició vespre. 1 ptes. mes / Edició matí. 1 » »
Fòra: { Espanya. . . . 4'50 ptes. trim. / Unió postal. . . 9 » »
Paquet de 80 números . . 90 cèntims.

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció i Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entressol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esqueles, comunicats i reclams a preus convencionals. Per a l'edició del vespre s'admeten esqueles mortuories fins a les sis de la tarda. Per a l'edició del matí, fins a les tres de la matinada.

Any XXIII núm. 5,036 — Barcelona: Dijous 22 de maig de 1913 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: SS. Corpus Christi.
Sant de demà: L'Aparició de Santiago a D. Ramir I.—**Quaranta hores:** A la iglesia parroquial de Ntra. Sra. de Bethlém. — Hores d'Exposició: De 3/4 de sis del matí a 2/4 de cinc de la tarde.—**Demà:** A la iglesia de Sant Sever.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. dels Consolació, a St. Agustí, privilegiada.—**Demà:** Ntra. Sra. de l'Estrella, a Santa Agna.—**Missa d'avui:** Corpus Christi; color blanc.—**La de demà:** De la Octava de Corpus; color blanc.—**Adoració nocturna:** Avui, dia 22. Torn del Santíssim Corpus Christi.

Observatori Meteorològic de la Universitat.—Director: E. Alcobé.—21 de maig
HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí i 4 tarda.—Baròmetre a 0'00 al nivell del mar 764'36; 764'73.—Temperatures: Màxima, 21'3 sol; 21'2 ombra.—Mínima: 11'2 ombra, 8'3 reflector.—Temperatura a la ombra: 17'6; 19'3.—Pluja a les 24 hores: '00.—Aigua evaporada en milímetres: 1'27.—Graus d'humitat: 72; 68.—Direcció del vent: SO.—Velocitat del vent: 22 km.—Estat del cel: serè.—Núvols. Classes: K.—Quantitat: 0'0; 0'1.
Sortida del sol: 4'27. — Posta: 7'9. —Sortida de la lluna 9'13 n. — Posta: 7'19 t.

Enofosforina

Serra
Tònic reconstituyent. REMINERALISANT. Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes ja sigui per un excessiu trebal mental o bé per altres causes. — A. Serra.—Pelayo, 9.

Tusquets i C. S. en C. Banca Borsa.
Valors i cupons.—Rambla del Centre, 9.

Adobs Espinás
Rambla del Centre, 37.—Fàbrica a Sans

Aixarops i Horxates FORTUNY
AVIS. Essent els únics preferits del públic, son oferts altres similars a preus inferiors imitant, per a que's confonguin amb la marca FORTUNY, l'ampolla i etiqueta en tots sos detalls. *Fixar-se en la càpsula collaret i etiqueta amb el nom Francisco FORTUNY.*

S. Marsans Rof i Fills
Valors, Cupons, Giros, Canvi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Demaneu Horxates i Aixarops FERRER I GILI
FABRICA: Carrer Cruz Cantéros, 10. - Teléfon 1.537
DESPATX: Carrer de Sant Pau, 13. - Teléfon 1.500
BARCELONA

REINA VICTORIA HOTEL
MAISON SUISSE — CONFORT MODERN
INAUGURAT DE POC. - Barcas, 6 i 8, Valencia

MOSAICHS E. F. ESCOFET & C.
Ronda Sant Pere, 8

DR. BOADA Vies Urinaries. Mals de la pell. Extirpació del pél moixí. Raigs X. Electroterapia. Carrer Corts, 642. De 2 a 4 i de 6 a 7.

ANONIMA CLAUDIO DURAN
Construccions MONIER
Ronda Sant Pere, 44, baixos

Sostres de CIMENT ARMAT amb revoltons de guix
Patent núm. 51.570. — Economía, resistencia, depressa en construir Dipósits. Canonades, Ponts, Edificis industrials i tota mena de construccions amb ciment armat

Joseph BARDOU et Fils, Perpignan
Depositario exclusivo en España:
Carlos PUIGARNAU, Zurbano 3. BARCELONA

SITGES que a més de la inauguració del telèfon prepara per aquest estiu grans festes, disposa de **Xalets** devant del mar i altres **cases**, amb mobles, i **Hotel Subur**. — Raó, Parelladas, 5.

Qui tingui tos
que prengui l'antiga y acreditada PASTA PECTORAL, balsàmica, expectorant, demulcent y calmant de la TOS. Antiga preparació del Dr. Andreu. Fòrmula publicada. Demanis a les farmacies

Negociém Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 20.

CONTRA LA TOS — ÈXIT ADMIRABLE
Aixarop del Dr. Villegas
(A BASE DE BROMOFORMO I HEROINA)
Alivia a l'acte i cura tota classe d'efectes bronquials, els catarrosos, els tísics, els asmàtics, els disnèics i quants pateixin ronquera, fadiga o espectoració deuen usar-lo com a remei radical, segur i exclusiu.
DEMANI'S EN FARMACIES

T. Bracons y Fill PELAYO, 8, interior i TALLERS, 74 bis. — Secció de vendes a la menuda. Panyería, Drils, Géneros de Punt, Mocadors, Tovalloles i Llensols. — Retalls de Panyería.

La crisi constitucional

Solució proposada per en Maura

Inconsciencia vergonyosa del partit lliberal. Vacil·lació den Maura.—Opta pel restabliment del torn convingut.—El dilema de la nota de retirada. En Maura endossa la solució del problema a la Corona.—Inconstitucionalitat dels actes que en Maura i el partit conservador reclamen de la Corona.—Perills per a la Monarquía.

¿Quina actitut han tingut davant d'aquesta crisi els homes directors dels partits governants?

Dels lliberals, en general, no cal parlar-ne. Principals culpables d'aquesta crisi constitucional, amb la mateixa inconsciencia amb que varen provocar-la per a apoderar-se del poder, agraven i enfondeixen i renoven la ruptura quan temen perdre'l. Mentres els conservadors callen i semblen resignats a fer de partit d'eterna oposició, mentres sembla el partit conservador reconciliat amb el paper de comanditari perpètu de una gerencia lliberal, perpètua també, se guarden al partit conservador totes les externes atencions acostumades. Però, desseguida que vé de part dels conservadors una invitació a permutar els papers, allavors els homes que neguen al Rei el dret de veto, posen el veto a un partit de la monarquía, és a dir, ells, minoría turbulenta i anàrquica, posen fòra de la llei, fòra de la consideració de partit legal, tota una categoría d'espanyols, els conservadors, amb drets constitucionals tan respectables al menys com els seus mateixos. I els lliberals tranquilament, plàcidament, refrenden aquest decret dels tribuns de les turbes i el cumpleixen. La trascendencia del dany, o no la veuen, o si la veuen pot més en ells l'apetit de governar que'l patriotisme i la lleal-tat a la Corona. No més ún dels seus prohoms ha demostrat tenir conciencia de la situació i se n'ha preocupat i ha indicat solucions ben orientades per salvar-ne els obstacles. Els demés se troben bé a cavall i l'esperonen.

El quefe del partit conservador va ser el primer en adonar-se de la gravetat del problema constitucional plantejat principalment per la conducta dels lliberals i el primer que va treballar per solucionar-lo. Un moment va semblar que entreveia la gran solució, la única definitiva, la de convertir els partits actuals en partits de opinió; un moment va semblar que anava desde la oposició a aglutinar, amb una activa campanya a l'entorn seu i del seu partit, les simpatíes, les esperances, la popularitat que la seva gestió governamental, bruscament interrompuda, havía fet néixer en molts indrets d'Espanya. Però, quefe del partit que al començament de la restauració havía creat el torn pacífic, després d'aquesta momentània vacil·lació representada per un dels seus discursos d'allavors, me sembla que és el de Carranza, se decanta resoltament pel restabliment del torn pacífic com única solució, i d'aquí la «implacable hostilitat», d'aquí l'actitut seguida amb en Canalejas, d'aquí la doctrina de la nota de retirada, ratificada per tot el partit en la reunió plena del Senat.

Car, situant-se en aquest punt de vista de ser el restabliment del torn convencional la única solució possible, el problema queda fatalment plantejat en els termes del dilema famós, que formulava en Maura en els dos darrers paragrafs d'aquella nota. Si no hi hà més solució que governar amb dos partits convencionals concordats que tinguin pactada per endavant la mútua i alternada successió, quan el fracàs de repetides tentatives per establir el pacte seguides d'una més fonda separació demostra que hi hà impossibilitat absoluta de que'ls partits actuals arribin a avenir-se, no resta més que una sortida: substituir-los, crear un partit lliberal ben compenetrat amb el conservador, o un de conservador que's compenetri amb el lliberal actual.

I això, segons en Maura i segons el partit conservador, ho ha de fer el Rei. Qui té la presidencia del Govern, amb el decret de disolució se fà la majoría i se tría la oposició; el Rei, mantenint o retirant la confiança, i donant o negant el decret de disolució, és l'àrbitre suprem de la vida política espanyola. Es el Rei, qui, segons aquell requiriment den Maura i del partit conservador, ha de treure del govern els lliberals, ha de posar-hi els conservadors, donant-los el decret de disolució i mantenint-los en el poder indefinidament, fins que torni a quedar soldat l'engranatge entre els dos partits i assegurat el torn pacífich.

Mes, això, en realitat, és un endós i no una solució. Amb aquesta fòrmula en Maura i el partit conservador no resolen ells el conflicte sinó que'l traspassen sencer a la Corona, exigeixen a la Corona que'l resolgui.

I constitucionalment la Corona no pot acceptar la tasca que'l partit conservador li senyala. Constitucionalment el Rei no pot treure del poder el partit que té majoría a les Corts, ha d'anar resolent totes les crisis a dins del mateix partit i amb els seus homes. Es més. Constitucionalment el Rei no pot avui, ni en el càs de retirar-se voluntariament els lliberals, donar el poder al partit conservador, perque subsisteix el veto, nó el dels revolucionaris—aquest no pesa ni pot pesar en les decisions de la Corona—sinó el que en Maura mateix, el que els conservadors mateixos varen posar-se, al proclamar que no podíen acceptar el poder si no els el donava el Rei amb la resolució de mantenir-los-hi indefinidament, fins haver creat un partit lliberal a imatge i semblança seva. Això és la guerra a les forces polítiques organisades, és excloure-les del règim, és, per un període indefinit, el partit únic, i això té un nom, un nom que va sortir dels llavis del propri Maura per a calificar una situació semblant: la dictadura. Mentres el partit conservador no retiri la condicionalitat posada en la seva famosa nota, no pot cridar-lo el Rei, perque cridar-lo sería suscriure la Corona aqueix programa d'anormalitat constitucional.

Se dirà que en l'artificialisme de la vida constitucional espanyola el ser o no ser constitucional o inconstitucional un acte no té cap sentit de realitat. Però no s'ha d'oblidar que fins aquests convencionalismes, per artificiosos que siguin, constitueixen veritables i positives limitacions que si desapareguessin accentuaríen extraordinariament la base de despotisme oligàrquic de la vida política d'Espanya. En el sistema del torn pacífic, ja posats dins del convencionalisme imposat per la falta de cos electoral i de opinió, se guarda respecte als principis fonamentals del règim parlamentari; car, a dins d'aquest sistema, la majoría actual, que és dipositaria del poder, és la que l'entrega a l'altre partit per desistiment voluntari; i les eleccions subsegüents confirmen la seva previsió donant a l'altre partit la majoría.

En canvi, la solució den Maura, situada a dins del sistema de convencionalismes que son base del sistema espanyol—i adverteixi's que no pot deixar de situar-s'hi perque aquesta solució no tendeix a destruir-los sinó a consolidar-los restablint la més capital d'aquestes ficcions, el torn convingut—no guarda al sistema parlamentari ni el més elemental respecte extern. L'acte del Rei treient del poder un partit que té la majoría o excluint a priori de tota intervenció ulterior en el govern a tals o quals partits o grupus—que és lo que'l quefe del partit conservador reclama de la Corona—no té cap justificació a dins del sistema, perque en la essencia del règim parlamentari està que'l Rei ha de acatar el sufragi i donar el poder al partit que tingui majoría en el Parlament. Mentres un partit té majoría en el Parlament no pot el Rei, sense violar les lleis fonamentals del règim parlamentari, deixar de donar-li el poder ni pendre-li per a donar-lo a un altre partit.

Però a més de inconstitucional aquesta solució té, perque pugui acceptar-la el Rei i pugui mantenir-la un partit monàrquic, un altre defecte capital: fereix de mort tots els prestigis de la monarquía. Car, suposa un temps, un període, en que'ls canvis, no solament de govern, sinó de situació, els farà el Rei, i això és llensar la Corona, desguarnida de la irresponsabilitat constitucional, al bell mig de les lluites polítiques, és entregar-la indefensa a tots els atacs, a tots els ressentiments, a tots els odis, és durla a repetir la historia del regnat de Isabel II, amb la seva crisi final per inevitable conclusió.

En aquesta fondíssima crisi constitucional, en un sentit diferent de la del partit lliberal, l'acció del partit conservador, doncs, ha estat també pertorbadora. Atenúa la seva responsabilitat la revoltant injusticia de que van fer-lo objecte en Moret i el seu partit i la opinió general d'Europa, però la seva actuació desde 1909 ha aumentat la pertorbació en comptes d'esvair-la.

Enric PRAT DE LA RIBA.

Demà:

El Rei i la solució: el Parlament

Perfecta constitucionalitat de la conducta del Rei. — Solució ideal. Solució immediata: la intervenció directa de les Corts. — Procediment per a fer-la efectiva: adaptació del parlamentarisme espanyol al sistema de govern per concentració de grupus parlamentaris.—Ventatges d'aquest sistema. — Còm pot resoldre la crisi actual.

Per la Mancomunitat

Reunió a Valls

Com ja vàrem dir suscintament dies enrera el president nou de la Diputació provincial de Tarragona va invitar a reunir-se en la sala Consistorial de Valls als representants d'ajuntaments d'aquell partit judicial.

Hi feren cap don Joan Casas i Bofarull, alcalde de Valls, i els regidors don Ricard Pallarés, don Pere Roca, don Eduard Queralt, don Joan Baptista Vallvé i don Francisco Vives i Pí; don Pere Ciutat, alcalde de la Masó; don Magí Cunillera, de Vilallonga; don Joan Batalla, de Plà de Cabra, i quatre regidors; don Francisco Rull, de Bràfim, i un regidor; don Joan Marlés, de Pont d'Armentera, i tres regidors; don Josep Ferré i Boada, de Puigpelat, i cinc regidors; don Francisco Banús, de Milà, i tres regidors; don Rafel Aluja, de Cabra, quatre regidors i el secretari; el secretari de Nulles en representació de l'alcalde i Ajuntament; don Joan Garreta, de Garidells, i dos regidors; don Pau Robert, de Vilarrodona; don Pau Campanera, de Vallmoll, quatre regidors i el president del Sindicat Agrícol don Ramón Jané i Piñol; don Lluis Escuté, d'Alcover, en representació de l'Ajuntament, i el secretari; don Joan Figuerola, de Vilabella, en representació d'aquell Ajuntament; l'alcalde i varis regidors d'Alió.

Ademés envià una entusiàstica adhesió l'Ajuntament de Figuerola.

El senyor Mestres ocupà la presidencia, acompanyat de l'alcalde de Valls senyor Casas i del diputat provincial don Artemí Padró i Sanromà.

El senyor Mestres començà son parlament remerciant a l'Ajuntament la cessió del local i l'assistencia dels concorrents; digué que l'esperit de la reunió no era de política estreta i migrada, sinó alta política d'unió de pobles a favor de la Mancomunitat; que aquest ideal no és d'un, sinó de tots els partits; que aquella reunió era patrocinada per tots els diputats del districte, en nom dels quals parlava.

Remarcà que no és obra de cap partit la Mancomunitat com ho provà la comissió permanenta de les Diputacions Catalanes al demanar la cooperació de tots els leaders parlamentaris.

Als rezels de fòra que diuen no haver-hi unanimitat a Catalunya amb l'ideal de la Mancomunitat, hi contestà presentant l'exemple donat per les quatre Diputacions catalanes votant-la unànimement, amb la petita excepció dels quatre diputats lerrouxistes barcelonins. Sols manca que'ls municipis de les comarques tarragonines hi ajuntin la seva conformitat, i per això—va dir—ens hem reunit per a proclamar-ho palesament.

Digué que la Mancomunitat és una obra nacional que està per damunt de tots els partits, ja que tots hi col·laboren.

Acabà dient que portava la representació dels diputats provincials senyors Tell i Guarro, dels ex-diputats senyors Avellà i Magriñà, i explicà les manifestacions d'adhesió que, personalment, li havía fet el diputat a Corts senyor Dasca.

Tots els presents aplaudiren el notable parlament del senyor Mestres.

Després de breus paraules de don Pau Robert i don Tomàs Selva, s'aprovaren els acords següents:

Primer. Comunicar al senyor president del Consell de ministres l'adhesió de tots els reunits al projecte de les Mancomunitats.

Segón. Fer idèntica comunicació al senyor president de la Diputació provincial de Barcelona, i autoritzar a la comissió permanent establerta per a la implantació d'aquell projecte, que feliciti als representants en Corts per Catalunya per son procedir i d'una manera especial a don Albert Dasca i Boada.

I tercer. Portar els anteriors acords a l'aprovació dels ajuntaments respectius, i una volta presos comunicar-los al senyor president de la Diputació provincial de Tarragona.

Felicitació

Sotscrita pel president i el secretari del Círcol Unió Lliberal del districte setè, el senyor Prat de la Riba ha rebut una afectuosa comunicació en la que se li participa que dita entitat va acordar, per unanimitat i amb gran entusiasme, significar-li l'adhesió als treballs que en unió dels diputats i senadors per Catalunya realitza prop del Govern per a que prompte sigui convertit en realitat el projecte de les Mancomunitats, de gran conveniencia per a Catalunya i per a tota Espanya.

L'escàndol municipal

Austeritat republicana

Es una vergonya que recorda els pitjors temps de la hegemonía lerrouxista, lo que passà a la darrera sessió de l'Ajuntament.

Un regidor, el digníssim president de la comissió d'Hisenda, senyor Rosés, fa unes acusacions concretes, documentades, aclaparadores, contra un funcionari municipal gairebé llegendari per lo molt que ha fet enraonar. Darrera les acusacions del senyor Rosés no s'hi veuen segones intencions, no hi espera un nou candidat freturós d'ocupar la vacant que pogués deixar l'acusat senyor Olivella. Les acusacions del senyor Rosés no han vingut sobtadament ni son filles d'una exaltació momentania o d'una reconcentrada animositat contra ningú. I axís i tot, els amics i els defensors del senyor Olivella no senten la necessitat de sincerar-se—fins admetent que'l creiessin ignocent—facilitant i exigint una depuració rigurosíssima dels fets.

Els amics i els defensors del senyor Olivella s'han entretingut en insultar al senyor Rosés, han intentat fer d'aquesta qüestió de moralitat administrativa una qüestió política, i prefereixen romandre en l'equívoc, reposant al seu patrocinat en un càrrec desde el qual impossibilitarà la deguda depuració dels que se li fan.

En aquesta afer du la batuta el senyor Mir i Miró. I ara, com poques vegades, s'és vist el prestigi personal d'aquest senyor entre certs regidors de les varies minoríes esquerranes. No sabem els nexes secrets que'ls uneixen amb aquest «leader» de casos especials, però és lo cert que hi hà regidors —fins algún de la minoría Nacionalista Republicana—que li tenen una afecció més devota i més forta que les raons de disciplina que'ls puguin unir amb els seus correligionaris.

En la darrera sessió municipal, qui més hi perdé fou l'autoritat republicana. Votaren per l'equívoc els radicals, els dissidents, els reformistes i els esquerrans senyors Marial i Martorell, és a dir, la quasi totalitat dels republicans. Votaren per a que's posessin les coses en clar, votaren per la moralitat, els regionalistes, les dretes i els esquerrans senyors Ferrer, Serra, Rius i Matons. Aquest darrer, d'una lloable independencia de criteri en lo que afecta a la honorabilitat dels regidors, posà l'INRI a l'actitut dels seus col·legues en republicanisme.

—La vostra proposició—els digué—inclou una veritable immoralitat.—I havent-lo interromput el senyor Martorell, el més fidel acòlit del senyor Mir i Miró, insistí:—Sí, senyor; he dit que és una immoralitat; mantinc la paraula i el concepte.—

Es aquest un INRI semblant al que l'Azcàrate i en Pau Iglesias posaren a en Lerroux i als seus amics del nostre Municipi, en una sessió memorable del Congrés.

L'alcalde, servidor dels lerrouxistes

Ahir, l'alcalde senyor Collaso, que havía tingut una detinguda conferencia amb el senyor Mir, va firmar el nomenament del senyor Olivella com a director del mercat de Sant Josep.

La noticia procurà tenir-se amagada: els reporters no la saberem pass per l'Alcaldía.

Ademés, el senyor Collaso designa als quefes de grupu senyors Serraclara, Abadal, Lluhí, Lladó i Ricart per a fer l'informació acordada per l'Ajuntament respecte a lo ocorregut al mercat de Sant Josep.

A darrera hora els regidors regionalistes se reuniren al despatx de la comissió d'Hisenda per a examinar la situació creada pels darrers incidents i per l'actitut del senyor Collaso al posar a discussió del Consistori un assumpte de la exclusiva competencia de l'Alcaldía—probablement per no atrevir-se a resoldre'l contrariant les mires interessades dels radicals, i al nomenar per a la direcció del mercat de Sant Josep a un funcionari sobre el qual planen gravíssimes denuncies.

Els reunits esstigueren unanims en apreciar la situació i en resoldre que el senyor Rosés dimiteixi la presidencia de la comissió d'Hissenda, (dimitint, a l'efecte, previament, la tinencia d'Alcaldia), i en adoptar en lo successiu una actitut fiscalitzadora.

La situació en que el senyor Collaso s'ha posat voluntariament, és de les més crítiques.

Coses del mercat de St. Josep

Llegim a «Las Noticias»:

«En las cuatro entradas del mercado de pescado de la Boquería se van a instalar otros tantos puestos de venta de pesca salada, pagándose por ellos precios realmente exhorbitantes.»

Les nostres noticies coincideixen amb les del confrare. Per uns llocs que encara no exissteixen, se n'han pagat primes considerables. ¿Quí les ha cobrat?

Es més. Se tracta de convertir en taules de carn unes taules de verdura que hi hà entre la peixatería i la Rambla. Tot just la cosa està en projecte, però com que el lloc és realment privilegiat, ja hi hà oferta de primes, i no petites, i fins se diu que ja n'hi hà de pagades. ¿A quí?

Lo que deia ahir un venedor:

—¡Si cada ú digués tot lo que sab!...

Protesta

Ahir tarde va anar al Govern civil una comissió composta de venedors del mercat de Sant Josep per a protestar del nomenament d'inspector fet per l'alcalde a favor del senyor Olivella.

El senyor Sanchez Anido va dir que no era assumpte de la seva competencia, però que en parlaría amb l'alcalde.

La comissió era composta de 60 a 70 persones.

Els tipògrafs

El governador va manifestar als periodistes que els patrons tipògrafs se reunirán demà, divendres, per a pendre acords definitius sobre la vaga pendent.

GLOSARI

ULTIMA NOTA SOBRE EL DIÀLEG

Aquesta d'avui, sobre el Diàleg-polèmica.

Darwin havía rebut de son mestre Lyell el consell prudentíssim de fugir de tota controversia. Mes podem demanar-nos si sense la controversia a l'entorn d'ell suscitada el darwinisme hauría assolit la eficacia que ha tingut. Podem demanar-nos, sobre tot, si interiorment, en la ment del qui la creava, la doctrina no era ja en realitat el fruit de una manera d'oculta controversia.

S'ha dit , clàssicament: De la discusió naix la llum.—No: de la discusió no naix la llum, en el sentit d'una solució, a tots clara, de lo discutit: sinó alguna cosa més important que això: de la discusió naix el pensament.—Insistim en que aquesta discusió pot no exteriorisar-se.—O bé exteriorisar-se en aquella forma preventiva que trobem tan sovint en els autors: «Se'ns dirà»... «I no's digui»...

Però afirmem que sempre, quan se pensa, se pensa «contra» quelcom; i que sense aquest «contra»—sense aquest esforç—el pensament no existiría. Com no arriba a existir en nosaltres la consciencia d'una personalitat sinó quan guanya la seva noció, en virtut d'oposar-la a lo que no és ella.—Així allò «contra» lo qual ens afirmem devé col·laborador de l'afirmació de nosaltres mateixos. Així allò «contra» lo qual pensem devé col·laborador del nostre pensament. I ja és això un diàleg. I ja el veure això en sa complexitat i apreciar-ho en la seva valor, col·loca la ment del qui ho veu en actitut d'ironía.

Els grans segles irònics han estat grans segles científics. Els grans segles científics han estat grans segles polèmics. Així el XVIII. I el record de les grans i vivíssimes controversies intel·lectuals del XVIII sempre serà gustós a l'amador fervent de les coses de esperit.

XENIUS.

Rims de l'hora

CORPUS

I

L'or del jorn es grànat, l'or del jorn es de festa.
Demati la ciutat s'es guarnida de sol;
venia de montanya un aire camperol,
un aire que jugaven tambori i flabiol.
L'or del jorn ha florit en les flors de ginesta.

II

Surt Nostramo a veure els seus ciutadans;
devant de Nostramo hi van els gegants.
El gegant del Pi ara balla balla;
cada giravol es una rondalla:
—«Caputxeta roja», «Llop i la guineu»,
«La nena dormida» i «El princep hereu»;
«Flor de Penical», «La rateta savia»,
«La fustots i el rei» i «La sòn de l'avia».
Els gegants son alts de tantes bondats;
de coses que saben, se queden parats.
Son etern esguard serva una guspira
que'ls fà endevinar la foscor on mira.
—La vida futura d'uns altres infants,
la vida madura dels que s'han fet grans.

III

An els qui son grans, quan el gegant balla,
els torna la dolça fé de la rondalla.
Per fer iluminosa la fé, els ganfanóns
semblen palpitantes flames de blandons;
per fer-la infantina, guarnint les paneres
del Ciri Pasqual hi han posat cireres.

I ha volgut Nostramo, per fer-se estimà,
pendre la daurada blancura del Pà.

Per servar la vida tots n'hem de menjà.

LOPEZ-PICÓ.

De la mateixa fusta

Del vot de confiança donat pel Consell de ministres al seu president i de les restriccions consignades en el mateix, exigint per al futur president del Congrés determinades condicions de prestigi, tothom, amb absoluta unanimitat, en dedueix l'exclusió den Gasset.

Si això's confirma, les hostilitats del «trust» contra el Govern seràn més implacables que les estilades adés per en Maura. La voracitat de l'Editorial havía fins ara obtingut favors i mercès

i, en tot cas, si amb algun refús topava, venía d'homes d'indiscutible autoritat que en Gasset i els seus per força havíen de respectar com a superiors i com a més antics en aquest escalafó, convencional, però admès als centres madrilenys, de la carrera política.

Però ara la postergació és més ofensiva. Ara, per a proveir la vacant de la presidencia del Congrés, no's destaca un sol home de mereixements tan superiors als dels altres aspirants, que l'imposin sense discusió. Ara, més que rès, no hi hà cap candidat que estigui al davant dels altres en l'ordre d'aquesta jerarquía, més o menys ficticia, però que fins ara ha constituida, amb la disciplina extra-oficial que imposa, l'única garantía d'ordre de la política centralista. Ara en Gasset es considerarà postergat per un igual, per un par, per no dir per un inferior. Perxò la revenja serà més sagnanta.

Ja cal que vigili el «trust» si és el qui llenci la primera pedra. Ja cal que vigili, perque fins ara ha perdurat gracies a la noblesa dels seus adversaris. Fins ara la seva ventatja era la de que emprava armes de tota mena, adhuc les més indignes, contra estols o prohoms que's limitaven a contestar als atacs amb arguments de bona llei o que'ls menyspreuaven generosament. Ja cal que vigili el «trust», perque ara li ha sortit un rival qui sab escometre de trascantó, qui sab valdres de manyes i ardits expeditius, qui no s'afronta per detalls.

Heusaquí l'únic bé que pot dur-nos en Romanones: l'execució del «trust», d'aquest monopoli econòmic-polític que constitueix la més grossa immoralitat de la política centralista.

Polítiques

Varies

—El nostre confrare «Patria», de Valls, publica integralment la notable conferencia que'l jove don Joan Oller i Rabassa donà en l'Associació Catalanista d'aquella ciutat.

En l'impossibilitat de donar-ne un extracte copiarem l'índex d'idees descapdellades en la mateixa:

«Vernís de civilització.—Estats sentimentals.—Estats d'opinió.—Corrents de opinió.—Falsa desviació que poden tenir.—Manca d'estats d'opinió a Espanya.—Ambient de pròtesta.—Efectes a Catalunya.—La calumnia anorreadora de l'acció.—Una cita de Maquiavelo.—Estat d'opinió negatiu.—Despreci per la cosa pública.—Feconditat dels estats positius d'opinió.—Anàlisi a Catalunya.—Formació dels veritables estats d'opinió.—Tasca a començar».

El conferent fou molt aplaudit i felicitat per la nombrosa i distingida concorrencia que acudí a escoltar-lo.

—El Centre Autonomista Català del districte IX que fins ara ha estat afiliat a la U. F. N. R. ara se n'ha empassat al Reformisme.

—El senador vitalici senyor Roig i Bergadà es proposa marxar a Madrid tantost s'obri el Parlament.

—Els de les Joventuts lerrouxistes diumenge vinent volen anar a Sant Feliu de Llobregat, a recordar que fa dos anys allí es barallaren a trets de revòlvers amb els carlins, havent-hi morts i ferits d'una i altra banda.

—A la Seu d'Urgell ha començat a publicar-se en castellà «La Verdad», periòdic defensor dels interessos d'aquella ciutat i sa comarca.

Li agraim la salutació que dirigeix a la premsa i li corresponem amb la nostra més afectuosa salutació.

Es de doldre que, sortint en una comarca tan absolutament catalana, el nou confrare no hagi adoptat per a sa redacció la llengua que parlen tots els lectors.

En el primer número hi publica una poesía en català.

Li desitjem un gran èxit en la tasca que s'ha emprès.

—Ha tornat a encarregar-se de l'Alcaldía de Vilafranca del Penedès l'alcalde don Silvestre Mata, que, com saben nostres lectors, havía dimitit per la qüestió de les cases de Ca'l Vanus d'aquella ciutat.

—Es a Sort el diputat per aquell districte don Emili Riu.

—Una lleugera malaltía obliga a fer llit a l'alcalde de Vilanova i Geltrú, don Joan Braguer.

—Amb l'exprés d'ahir matí va arribar de Madrid l'Emilià Iglesias.

Municipi

El Sr. Lluhí estigué ahir per primera vegada a Ca la Ciutat després de la greu malaltía soferta.

Molt celebrem el restabliment de l'honorable regidor.

Enguany anirà a la professó del Corpus la bandera de la Ciutat.

Aixís ho ha disposat el senyor Pardo, en virtut d'un acord consistorial de no fa gaire temps i a pesar dels obstacles que algú volía posar-hi.

Amb l'exprés d'ahir a la nit marxà a Madrid i a Velez Màlaga el senyor Mir i Miró, qui va a representar a l'Ajuntament en l'homenatge que'l dissapte serà dedicat al senyor Giner de los Rios.

En virtut d'haver-se denunciat a l'alcalde que a les atraccions del Saturno Park hi havía hagut desgracies, les quals havíen sigut cuidadosament ocultades, l'alcalde va ordenar als facultatius municipals que revisessin les dites atraccions.

Segons referencies, els facultatius hi han trobat bastantes coses que corretgir.

Un regidor va manifestar que posteriorment, hi havía hagut noves desgracies, de les quals tampoc, de ser certes, se n'ha facilitat noticia a ningú.

La senyora Canalejas, presidenta de la Federació femenina contra la Tuberculosi, va estar a l'alcaldía a sol·licitar un premi per a la festa que hi hà projectada.

L'alcalde va oferir complaure-la.

La Junta de Museus ha informat sobre el projecte de posar anuncis als fanals públics en el sentit del que difícilment podràn constituir un motiu de decoració, per lo qual creu que no s'han de permetre en els carrers principals, i que respecte als altres, se pot tolerar amb certes limitacions, però amb el ben entès de que no s'han de destruir les línies de l'aparell.

Poden ser preferibles els anuncis gravats en els vidres i els aplicats als sòculs de manera que no destrueixin la silueta i que la pluja no'ls converteixi en adefesis.

La Junta crida l'atenció d'Hisenda sobre lo molt que enlletgeixen la vía pública certes coses com barraques als desvius tramviaris, escales arrambades als fanals, taules-caixons de venda, etc.

Necrología

Amb motiu de sepeli, que fou dimars, del cadavre de don Casimir Casaramona i Puigcercós, s'evidencià el sentiment produit per la pérdua del conegut fabricant; essent presents a la trista cerimonia quasi tots els obrers de la fàbrica del carrer de Mèxic, i una bona representació dels rams professionals, de la banca, del comerç, etc., que volgueren aplegar-se per a rendir l'últim homenatge al finat i testimoniar el llur condol a sa distingida família.

Govern civil

Els prohibits

Ha sigut imposada una multa de 75 pessetes a la societat recreativa «La Mascota» per jugar-se als prohibits.

Quelcom tenía de fer-se per a semblar que es cumpleixen les rigoroses instruccions que sobre el joc té donades el governador.

El directori

Tal com vàrem anotar en el solt de visites, ans d'ahir van estar a visitar al governador els senyors Roig i Bergadà i Collaso i ahir matí ho van fer els senyors Bosch i Alsina i comte de Lavern.

Se relacionaven aquestes visites amb la creació del directori del partit liberal, i els nomenaments oficials sembla, que els ha repartit als interessats el mateix senyor Sánchez Anido.

Els espectacles públics

Fer acabar més tard de l'hora fixada en el reglament d'espectacles, han sigut imposades quatre multes de 50 pessetes als empresaris del teatre Còmic i una d'igual quantitat als del teatre Apolo.

Visites

Ahir al matí van estar a visitar al governador els diputats a Corts senyors Godó i Vila, don Eusebi Corominas i comissions de revenedors de localitats de teatre i de patrons tipògrafs.

Els periodistes no vam poder enterarnos de l'objecte de les esmentades visites, alguna de les quals, com, per exemple, la dels patrons tipògrafs, pot revestir interès, per haver sortit del Govern civil el senyor Sánchez Anido.

Aquest, segons va manifestar el secretari accidental, passarà el dia al Park Güell.

De Sanitat

Per no constar el seu domicili se fà saber per edicte que publica el «Boletín Oficial» a don Francisco Doria Casas que en el recurs que ha interposat i està pendent contra providencia del Govern civil imposant-li una multa de 500 pessetes, li ha sigut concedit un plaço de 20 dies per a que pugui alegar i presentar els documents o justificants que cregui convenients.

Per resistir-se a ser vacunada una familia en qual casa hi hà un variolós, ha sigut multat el quefe de familia.

NOTICIES

DE BARCELONA

EL TEMPS. — Hem entrat, segons sembla, en un període de dies bons. ahir va estar serè tot el dia, i el sol tenía tanta força, que arribava a ésser molest.

Seguía dominant el vent mitjorn.

Termòmetre dins de ciutat, a les set del matí, 12'5 centígraus; a migdia, 23.

Baròmetre, 764. (Presió anterior, 765).

—Fosfo-Glico-Kola-Lecit nat cura inapetencia. B. Domènech, Rda. S. Pau, 71.

Al Palau de la Música Catalana s'hi estàn celebrant festivals wagnerians que donen una bella mostra de la cultura espiritual dels organitzadors, dels executants i de la distingida concorrencia que hi acut. La majoría dels concorrents hi assisteixen amb trajos d'etiqueta per a fer el degut honor als festivals.

Lo que dissona d'una manera fastigosa amb tot lo que acabam de dir és l'estat en que's troba a la nit el carrerò de l'iglesia de Sant Francisco de Paula, lloc de passada de gairebé tots els concorrents als festivals. Està abarrotat de munts d'escombraries que hi tiren els veins mig-nets, aquells que's netejen casa i empastifen el pas dels que van als festivals, que's veuen obligats a saltar per damunt de tanta bruticia.

Recomanem a l'alcalde o a qui sigui que hi envíi un municipal per a privar aquella contravenció de les Ordenances i els escombriaires per a netejar-ho i recullir lo que no està bé que s'estigui allí.

Quo Vadis? Teatre Principal Últims dies

De la deixadesa dels serveis municipals n'és una bona mostra l'estat en que's troba l'arbrat de la Granvía Diagonal desde'l passeig de Gracia en direcció a Sarrià.

Les palmeres son pastura de les cabres, que lliurement se la campen per aquells indrets i és gairebé segur que, desde que foren plantades, no han tingut el més petit cuidado els jardiners municipals.

En aquell passeig l'herba hi creix arreu sense que ningú's cuidi da'rrencar-la.

Hem rebut de l'Obsservatori de Montserrat (Estació del Monastir), els següents datos metereològics:

Dia 20.—Baròmetre a les 16 hores i reduit a 0º, 700'6; màxima al sol en el buit, 49'5; màxima a l'ombra, 15'0; humitat relativa, 78'0; tensió del vapor d'aigua, 8'8; pressió atmosfèrica mitja del dia, 700'7; temperatura id. de id., 11'5; humitat relativa, 77'5; tensió id. de id., 8'2; evaporació en 24 hores, 2'5; velocitat del vent en kilòmetres, 206'0; radiòmetre vaporitzador, 16'0; estat del de Newcastle.

Dia 21.—Baròmetre a les vuit hores i reduit a 0º, 701'3; mínima, 9'5; mínima a l'herba, 9'0; humitat relativa, 52'0; tensió del vapor d'aigua, 6'6.

Nota.—Ahir, dia fresc.

DEL MAR.—Embarcacions entrades al port el dia 21:

Trasatlàntic francés «Plata», de Génova.—Vapors espanyols: «Barceló», de Valencia, i «María», de Liverpool.—Vapors estrangers: norruec «Sardinia», goleta a vapor italiana «Aguila», i rus «Truwor», de Newcasstle.

Entre la Lliga de Senyores per a l'Acció Catòlica i el president del Consell de minisstres, s'han cursat aquests dies els següents telegrames:

«Excmo. Sr. Pressidente del Consejo de Mistros. — Madrid. — Suponiéndolo extraviado, Liga de Señoras para la Acción Católica, reproduce telegrama 29 abril y apoyándose artículo 11 Constitución, pide separación catedráticos que explican doctrinas contrarias catolicismo, inmediata destitución director primera enseñanza y revisión bibliotecas circulatres para uso escuelas.»

«Liga Señoras Acción Católica.—Barcelona.—Acúsole recibo su telegrama cuyo contenido examinaré con la deferencia merecida por señoras en cuyo nombre firma. Compláceme que invoquen artículo 11 Constitución cuyo respeto y observancia reclamados de todos por el Gobierno parece que por fin coincidimos.»

Además la Lliga ha dirigit una carta als senadors i diputats per aquesta província, pregant-els-hi que a l'obrir-se de de nou les Cambres, portin a elles la protesta de les dònes catòliques.

L'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per a la Dòna, posa en coneixement de les seves associades que demà, divendres, tindrà lloc la visita instructiva del present mes, corresponent aquesta a la Casa de la Ciutat.

Les que desitgin assistir-hi, tenen de reunir-se a les onze en punt a la porta de l'esmentat edifici.

Degut a reiterades instancies del senyor Serante, president de l'Audiencia, s'ha dictat la següent R. O.:

«El señor ministro de Gracia y Justicia, dice con esta fecha al ordenador de pagos de este ministerio, lo que sigue:

»S. M. el Rey (q. D. g.) ha tenido a bien disponer que ordene V. E. se consigne a disposición del presidente de la Audiencia de Barcelona la cantidad de ocho mil pesetas para pago de dietas a jurados e indemnizaciones a testigos y peritos con cargo al capítulo 5.º artículo primero del presupuesto de 1912 y como consignación adicional para el sexto bimestre de dicho ejercicio.»

S'espera que'l pagament se portarà a efecte el mes prop-vinent.

La Societat de Geografía Comercial, demà, divendres, a dos quarts de deu de la nit, continuarà en el Foment del Treball Nacional, la Junta general extraordinaria per a reforma dels seus Estatuts.

En ocasió en que, a darrera hora del vespre, un lampista posava un comptador de gas a una escala del carrer del Baluart, esclatà l'aparell soldador i de resultes caigué un embà, fent mal a dues veines que, a més de l'espant, reberen contusions d'alguna importancia al cap, cara i mans.

Foren aussiliades al dispensari de la Barceloneta.

El lampista no's va fer rès.

— Colors permanents son els mobles de jonc esmaltat. F.ª P. de Gracia, 115.

Ans d'ahir se reuní al Palau de Justicia la Junta provincial del cens electoral, presidida pel senyor Serantes.

Foren resoltes les reclamacions presentades a les llistes electorals de les poblacions de Berga, Copons, Sant Martí de Riudeperes, Suria, Terrassa, Sarrià, Terrassola del Penedès, Tiana, Tordera, Sitges, Sant Feliu de Torelló, Torre de Claramunt i Ullastrell.

—Fca. serpentines 0'30 Pqet. Tapies 8

Invitats per l'Institut de Reformes Socials i per l'Institut Nacional de Previsió, se trasladaren a Madrid els senyors Thompson i Aldridge, president i secretari del Consell Nacional de la Habitació i Construcció Cívica de Londres, per a repetir en dita capital les conferencies que varen donar en la nostra per compte de la Societat Cívica «La Ciutat Jardí».

—AIXAROPS I ORXATES «LA COLMENA»

En els exàmens que per a secretaris del jutjat municipal s'han celebrat en aquesta Audiencia territorial, han obtingut el titul oficial: don Emili Bernadó Bertràn, natural de Alella de la Conca, provincia de Lleida; don Josep Bertràn Flanella, de Sant Martí de Villallonga, Girona; don Antoni Martorell Massó, de Constantí, Tarragona; don Ramón Jané Farré, de Guisona, Lleida; don Ramón Arqués Balart, de Manlleu, Barcelona; don Julià Adell Barbera, de Alfara, Tarragona; don Joan Vila Solervicens, de Navarcles, Barcelona; don Antoni San Agustín Ballarín, de Osca; don Joan Agulló i de Soler, de Cervera, Lleida, i don Ramón Gavaldà Garcés, de Vallibona, Castelló de la Plana; deixeples tots de l'Academia que en aquesta ciutat dirigeix don Baldomer Jardí.

Fumèu paper MENTHOL

Hem rebut el número 64, corresponent a l'actual setmana, de l'excel·lent revista «El Teatre Català».

Sense alterar el preu acostumat, aquest número és verament extraordinari i representa un notable esforç editorial, puix està tot ell dedicat al gran actor Enric Borràs, i publica, a més d'interessantíssim text, un gran nombre de clixès que reproducixen les més notables creacions de l'insigne comediant i els seus retrats d'èpoques diverses. Una esplèndida coberta en colors tanca el número, en que va inclòs el tercer folletí del drama den Pitarra «Cèrcol de foc».

—El millor Cafè La Estrella, Carme, 1.

Ha sortit cap a Madrid per a formar part de la Junta consultiva de la Marina Mercant, el director de la Comissió Oceanogràfica, don Joaquím de Borja.

— PER A BONS RETRATS J. E. Puig, «Pelayo, 30, principal».

El pròxim dissapte quedarà tancada la inscripció a la pelegrinació a Lourdes, organitzada per la Hospitalitat Diocesana de la Immaculada Concepció, i que sortirà el dia 13 de juny, presidida pel senyor Bisbe.

La inscripció de malalts ha quedat tancada definitivament.

Discs nous Odeón i Fonotipia per a gramofon. Carrer Sta. Agna, 21.

El jutge president del Tribunal Industrial, senyor Sanchez del Olmo, fou operat dimars, seguint la millora en la seva malaltía.

—Fumeu paper «Du-Cal»; en els estancs.

Durant la darrera guardia al Palau de Justicia, Jutjat de la Barceloneta, secretaría Simarro, s'han instruit 28 diligencies, ingressant als calabossos 7 detinguts.

—Neurastenia anemia, debilitat general, sa curació amb Miogenol. Demaní's farmacies.

Promet ésser un èxit el gran festival que celebrarà el diumenge pròxim, dia 25 del corrent, l'Apostolat de Senyores per a l'Obra de la Peservació de la Fé. A les ja anunciades cases que enviaràn confitures hi hà que afegir les den Llibre, Banús, Pince, Regàs, Llibre i Serra, Juncosa, Palma, Gloria, Fortuny, Tupinamba, Petry. El Royal ofereix tot el servei.

El públic també correspón, ja que havent-se agotat totes les llotjes, ha tingut que demanar al Reial Pol Jockey-Club que n'habiliti de noves per a complaure a les distingides families que ho sol·liciten.

— Si molts nois pujen malaltiços i raquítics és culpa dels seus pares que no's cuiden de dirigir degudament la seva alimentació. Desde la més tendra edat prenen amb gust la CARN LIQUIDA del doctor Valdés.

Ahir matí va ser l'enterrament del cadavre de la senyora donya María dels Dolors Veciana i Parera, esposa que fou del nostre bon amic i company don Jacinto Viñas i Muxí, president de la Casa d'América, vis-president de l'Associació de Comerciants exportadors i ún dels primers comerciants de la nostra ciutat.

La mort de tan virtuosa com distingida dama ha causat un gran dol entre totes les families de ses relacions entre les quals era molt apreciada per les excelses virtuts i bondats que l'adornaven, com s'ha demostrat amb la grandiosa gernació que ha acudit a son enterrament, rendint-li aixís son darrer tribut d'amistat i simpatía.

A son espòs, el nostre benvolgut amic i demés família, els repetim la manifestació del nostre dol i els acompanyem pregant a Deu pel bé de l'ànima de la difunta. Q. A. C. S.

— No compreu Lavabos, Banys, Vaters, etc., etc., sense abans visitar la gran exposició de la casa Lacoma G. Passeig de Sant Joan, número 44. Preus ventatjosos.

Autoritzat amb el segell de la corporació, ens diuen:

L'Agrupació Central Reformista, domiciliada al carrer Tarrós, 5, principal, ha vist amb disgust l'acord près per l'Ajuntament en sa darrera sessió, relatiu al nou trasllat del senyor Olivella, a la direcció del mercat de Sant Josep, per considerar dit acord contrari als interessos de Barcelona.

DE FORA

—Les plujes d'aquests dies han ocasionat fortes avingudes en tots els rius de Catalunya i una vegada més s'ha posat en evidencia l'estat inconcebible en un país civilitzat de no haver-hi ponts per a travessar els rius de l'Empordà, ocasionant aquesta falta doloroses desgracies.

Al travessar el riu Muga, per la llambrida o pont-baden que hi hà al Pas de Roses o Muga vella, una tartana que anava de Figueres a Roses, no se sab còm, caigué al riu per l'indret de la mar, i a tomballons fou arrastrada per l'impetuositat de la corrent.

A dins de la tartana hi anava el tartaner i l'historiador alemany Lluis Kliptel, molt conegut per les persones il·lustrades de Girona i Barcelona, on hi feia sos escorcolls i estudis.

La tartana fou arrastrada mar endins i els dos homes s'ofegaren.

Una desgracia semblant anava a passar en el riu Manol en la llambrida o pont-baden conegut pel nom de pont del Princep. Per sort sols s'ofegà el cavall de la tartana i les persones se varen salvar.

—S'han començat les obres de la carretera de Castelltersol a Granera.

—L'Academia Catòlica de Sabadell ha senyalat per al dia 15 del prop-vinent mes de juny la celebració del romiatge que's fà tots els anys a Montserrat i que enguany, com els anteriors, promet resultar molt lluit.

—El senyor don Josep M. Carreras portarà l'estandart principal en la professó del Corpus, de Granollers. L'acompanyaràn com cordonistes els senyors don Pere Pibernat i Ciuró i don Pius Anfres i Alsina.

No pierden embotelladas por emerger FRIAS las aguas más eficaces del VALLE DE VICHY fuentes SAINT-LOUIS St. Yorre cerca Vichy (Francia-Allier) CURAN DE VERDAD A DOMICILIO ESTÓMAGO-HÍGADO-RIÑONES

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Rof y Fills

Barcelona 21 maig.

Sessió del matí

	Operacions		Queda
4 %, Interior fi mes	81'25	81'22	81'27 p
Ac. F.-C. N. d'Espanya fi mes	104'15	101'	104'15 o
Ac. F.-C. Alacant fi mes	101'45	101'40	101'40 o
Ac. F.-C. Orense fi mes	29'40	29'35	29'35 o
Ac. F.-C. Andalusos fi mes	69'10	»	69'10 o

Premi del or

(Preus de compra)

Alfons	8'15	per 100
Isabel	11'15	»
Unces y mitjes unces	8'15	»
Quarts d'unça	7'65	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'15	»
Franchs	8'40	»
Lliures	27'07	per Ll.

Sessió de la tarda

BORSA

A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d. v. 0'30 %, daņy

Londres 90 dies	26'92 d.
» xecu	27'42 o.
Paris xech	8'70 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4 % Interior fi de mes				
» » ctat. s. A.	87	85'90		
» » » s. B.	82'40			
» » » s. C.	82'30	82'40		
» » » s. D.	81'25			
» » » s. E.	81'25			
» » » G y H.	8	86'25		
Amort. 5 %, fi de mes				
» » ctat. s. A.	100'35	100'35		
» » » s. B.	100'40	100'45		
» » » s. C.	100'45	100'35		
» » » s. D.	100'25			
» » » s. E.	100'25			
Amort. 4 %, fi de mes				
» » s. A.	90'50			
Tit. Dte. Mu. 1906 (4½ %)	91'50		94'50	94'75
» » » 1907 (4½ %)			94'50	94'75
» » » 1910—D.			92'	92'5
» » » 1912—B.			92'75	93'25
» » » 1912—F.			92'	92'50
Tit. Dte. Mn. Abril 1907				
Eusanxe (4½ %)	91'25			
» » » Reir.° 1908			92'50	94'75
Tit. Dte. Mu. de Sarria			99'	99'50
Emp. Dip. Prov. (4½ %)	100'		99'85	100'35
Port Melilla-Chafar.(6%)			105'25	105'75

Borsa de Madrid

Tanca Oficial

Telegrama de las 3'45.

4 per 100 Interior comptat	81'50
4 per 100 » fi mes	81'10
Amortizable 5 per 100	100'95
Banch d'Espanya	457
Arrendataria de tabacs	296'
Societat general Sucrera.—Obligacions	
» » » Acc. preferides	99'50
» » » Acc. ordinaries	
Franchs	108'55
Lliures	27'37
Banch Espanyol Rio Plata	468'

Darrera hora

Telegrama de las 3'35

4 per 100 Interior fi mes	81'40
4 per 100 » fi pròxim	
Ac. F.-C. Rios fi mes	468'

Borsa de Paris

Telegrama de les 3'15

4 per 100 Interior Espanyol	
4 per 100 Exterior	90'70
Accions Ferro-carril Nort d'Espanya	479'
Accions Ferro-carril d'Alacant	467'
Accions Ferro-carrils Andalusos	320'50
» » Rio Plata	431'
Renda Russa 4 per 100	91'90

Cambis de la tarda

A dos quarts de sis

	Operacions		Queda
4 %, Interior fi mes	81'38	»	81'40 d
Ac. F.-C. N. Espanya fi mes	104'20	»	104'20 d
Ac. F.-C. Alacant fi mes	101'60	»	101'65 p

Cambis facilitats pel Banch de Prestams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres

Accions Ferro-carril Atchison	102'62
» » Baltimore	101'75
» » Chesapeake	65'75
» » Union Pacific	151'12
» » Misouri Kansas	23'25
Trust del Acer	61'87

Borsa de Londres

Londres, 21.

Consolidats anglès 2½ per 100	75'
Uruguay 3½ per 100	72'
Renda japonesa 4 per 100	80'75
Renda russa 5 per 100	102'37
Venesuela 3 per 100	60'
Colombia 3 per 100	49'25
Sant Salvador 6 per 100	98'75
Nicaragua	84'75
Guatemala	55'87

Les sessions d'ahir

Al matí el Borsí tanca: Interior 81'27 p., Norts 104'15 ops., Alacants 101'40 ops., Andalusos 69'10 ops. i Orenses 29'35 ops.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinc an aquesta se puja 0'07 d'Interior i 0'15 de Norts i Alacants.

= De Madrid, del Banc, no rebem canvi. De Borsa, després: 81'40, 45, 47 amb 52 comptat, 45 i 42.

Aquí obre l'Interior a 81'35, fa 81'32, puja a 81'47, seguidament fa 81'43, puja a 81'48 i tanca amb diner a 81'42.

París envía: Exterior 90'80, i 90'75, Norts 479, Alacants 467, Andalusos 320 i Plates 430.

Aquí s'obre de Norts a 104'20, se puja a 104'30, se torna a 104'20 i s'hi tanca amb operacions.

D'Alacants s'obre a 101'45, se puja a 101'70, se cau a 101'55, se torna a 101'70 i se tanca amb diner a 101'60.

Obren a 69'20 els Andalusos, fan 69'10, pujen a 69'50 i tanquen a 69'40.

Se cotisen de tanca: Orenses a 29'40. Municipis, comptat, 94'75.

Francs i Lliures: 8'70 i 27'42.

Madrid segueix enviant: Plates 468. Interior 81'40 i 37.

= A les cinc el Borsí tanca: Interior 81'40 d., Norts 104'20 d., i Alacants 101'65 paper.

De la tanca del matí an aquesta se puja 0'12 d'Interior, 0'05 de Norts i 0'25 d'Alacants.

Coneixem de Madrid: francs 8'50, lliures 27'37, Plates 467'50 i darrer de Renda 81'40.

Paris tanca: Exterior 90'75, Norts 479, Alacants 467, Andalusos 320 i Plates 432.

Es més que dimars: 0'05 d'Exterior, 1'50 francs de Norts, 3 d'Alacants i 2 d'Andalusos i Plates.

La paritat amb francs a 8'60 demostra que estem sobre canvi: 0'17 de Norts i 0'22 d'Alacants. Surten els Andalusos a 69'50 i a 93'83 les Plates.

Tanquen les rendes a París, millorades de: 0'10 la Russa del 906, 102'90; 0'05 la del 909, 100'35; 0'05 la del Brasil, 80'95; 0'30 la Turca, 87'20 i 0'15 la Serbia, 82'75.

La francesa ha perdut 0'35, tancant a 85'90, havent-se efectuat ahir a París bastantes realisacions, segons telegrama.

Tanquen les mines: 7 francs més Río Tinto, 1966; com dimars Mount Elliot, 131; 3 francs menys de Beers, 551; 2 menys Rand-mines, 172 i 1 menys Gold-fields, 72.

Perden: 1 franc el Nacional Mexicà, 113 i 2 el Central, 230. Avença 2 francs l'Espanyol de Cuba, 455.

Els fosfats Tunisienes tanquen a 451, el mateix canvi d'ans d'ahir, que ja era ex-cupó.

= Del 21 al 30 d'abril les recaudacions de l'Alacant ofereixen un aument de 49.384'02 ptes. L'aument total és ara de 489.133'90 ptes.

= Del 1 al 10 de maig les del Nort aumenten 3.023'62 ptes.

L'aument en lo que va d'any s'eleva a 1.329,519'99 ptes.

Rebley.

La festa del Corpus

Com és tradició, ahir a migdía va començar a ballar l'ou als Claustres de la Catedral, assistint-hi un nombrós públic de gent menuda, que va rebre amb gran alegría el moment de començar a dançar.

A les dotze del migdía en punt, van sortir de Cà la Ciutat els gegants, passablement restaurats.

A la plaça de Sant Jaume ha presenciat la sortida, com de costum, una infinitat de mainada... i de grans, que amb l'excusa d'acompanyar als petits, també fruïen de l'espectacle. Perque, diguin lo que vulguin, els gegants agraden a tothom.

Després d'executar un pas de dança que hauría fet l'admiració de l'Esbart de Dançaires, els gegants van marxar tots seriosos a saludar les autoritats.

Avui, se celebrarà, amb tota solemnitat a la Catedral Basílica, la festa del Santíssim Cos de Crist.

A les deu del matí se celebraràn els solemnes oficis amb exposició de Sa Divina Magestat, oficiant el degà del capitular doctor Almera.

A les cinc de la tarda sortirà la professó, portant el Santíssim Sagrament en la riquíssima custodia.

El curs de la professó és el següent: Carrer de Santa Llucia, Plaça Nova, Archs, Plaça i carrer de Santa Agna, Rambles d'Estudis, Sant Josep, i Centre, carrer de Fernando, plaça de la Constitució, i carrer del Bisbe, entrant a la Catedral per la porta principal.

El capità general ha disposat que amb motiu de la festivitat les tropes vesteixin de gala; que onegi als edificis militars la bandera espanyola, i que a Montjuic se facin salves.

La carrera de la professó estarà coberta per les següents tropes:

La Comandancia d'artillería cubrirà el carrer de Santa Llucia; dues seccions d'ametralladores, a la Plaça Nova; intendencia, al carrer dels Archs; la segona brigada d'infantería de la sèptima divisió, formarà a la plaça i carrer de Santa Agna, fins a la Rambla; mitja brigada de caçadors, al carrer de Fernando; la segona brigada de cavallería ocuparà les Rambles; el novè regiment montat d'artillería, se situarà a la Porta de l'Angel, i el primer regiment de artillería de montanya, a la plaça de Sant Jaume; el quart regiment de sapadors, cubrirà la carrera al carrer del Bisbe.

L'escòlta estarà formada per forces del regiment de Vergara.

Manarà la línia el general governador don Francesc Rodriguez, i l'intendent de l'exèrcit don Josep Sagarra representarà al capità general.

Com és de costum, en el brollador dels Claustres de la Catedral, adornat com de costum, ballarà l'ou.

Conviden especialment als seus socis per assistir a la professó de avui, les següents corporacions:

Centre Catòlic de Sant Vicens de Paul; lloc de reunió a dos quarts de cinc de la tarda en els Claustres de la Catedral. —Centre Social de Bethlem i Lluisos; lloc de reunió, a dos quarts de cinc de la tarda a la sagristía de Bethlem.

Musicals

Festivals wagnerians

Els organitzadors dels Festivals Wagnerians ens preguen que fem públic que l'ordre del programa del II Festival, que com saben els nostres llegidors se celebrarà avui, dijous, al vespre, en el Palau de la Música Catalana, ha sofert una petita alteració que consisteix en posar a la primera part l'acte primer de «La Walkyria», i a la segona part la escena final del «Tristany e Isolda» i l'«Himne a Wagner». El Festival començarà puntualment a tres quarts de deu del vespre amb la execució de la «Marxa Imperial». Un cop començada l'audició del primer acte de «La Walkyria», no serà permesa la entrada a la sala. A la tercera part del programa hi continúa figurant-hi, naturalment, la gran escena de la Consagració del Grial de «Parcival».

El text que's cantarà de «La Walkyria» correspòn a la segona edició del llibre feta per l'Associació Wagneriana, i degut a la seva gran extensió no figurarà en els programes que's reparteixen a la entrada del Palau el dia de cada Festival.

Acaba de morir a Palma de Mallorca el tan celebrat cantant d'òpera, el baix «Uetam», de nom en Francisco Mateu, qui en els seus bons temps fou l'admiració de tots els públics musicals.

L'Uetam era un artista de «primíssimo cartel·lo» i en nostre Gran Teatre del Liceu havía cantat en companyía del famós artista Gayarre, Massini, Naudin i altres, formant «quartetos» que arrencaven entusiàstiques ovacions.

L'Uetam se distingía per sa veu esplèndida, robusta i ben timbrada, per sa correctíssima escola de cant i per la manera admirable com se presentava a escena.

Era fill de Mallorca i un gran admirador de la seva illa daurada. Quan estava al cim de sa gloria artística, no passava any que no hi anès a reposar una temporada a fruir de l'encís de ses maravelles.

Al retirar-se de la escena tornà a viure entre sos paisans i ara al morir torna a la terra d'on va sortir. Que a la seva ànima li dongui Deu un lloc en la gloria.

De Societat

Ha mort en aquesta capital el senyor don Salvador de Negrevernis i Masó, president del Círcol del Liceu, la mort del qual, per sa bonesa de tracte i demés prendes personals, serà molt sentida per ses extenses relacions.

D. F. P. i rebi la familia del finat nostre pèsam més sentit.

Per al dia 23 s'anuncia la boda de la senyoreta Montserrat Macaya, amb don Pere Bosch i per al 28, la de la senyoreta Agna Boix amb don Ricard Cabot i per al dia 2 de juny, la de la senyoreta María Ferrer Vidal i Goytisolo amb don Pere María Mayol.

Ans d'ahir nit, a l'Ideal Cine, se donà la tercera funció d'abonament a benefici el a Lliga de Senyores per a l'Acció Cattòlica, que, com les anteriors, se vegi favorescuda per nombrosa i distingida concorrencia, composta de les principals families de nostra societat.

Han tornat de Roma don Lluis Pi Gibert i sa neboda donya Mercè Cullaré.

FIVE.

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos se curan las enfermedades del estómago é intestinos, aunque tengan 30 años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos,

DIARREAS

disentería, la fetidez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas más ó menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir á la vida á enfermos irremisiblemente perdidos. Lo recetan los medicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite folleto á quien lo pida.

TELEGRAMES I TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid 21, 10 matí

La «Gaceta» publica:

Decrets de Justicia, Governació i Instrucció pública comunicats ahir.

Circular de Gracia i Justicia disposant què'ls jutges i tribunals s'abstinguin de dirigir-se directament a les autoritats d'altres països per a sol·licitar demandes d'extradició, a no ser que recursos especials els obliguin a ferho, en qual cas deuràn participar-ho al ministeri d'Estat.

Ordre disposant se signifiqui en el ministeri de la Governació la conveniencia d'invitar a les Diputacions provincials que s'indiquen a que ... si estàn disposts a consignar en els seus presupostos les cantitats que's mencions destinades a unificació dels sous cionen destinades a unificació dels sous d'Instrucció pública; a Barcelona amb una quantitat no menor de 16.000 ptes. i Balears, Girona, Lleida i Tarragona amb un no menor de 11.500 ptes.

Declarant que les subastes a que's refereix l'article quint, paragraf quart del reglament de camins veinals son les celebrades abans de la Reial Ordre de concesió definitiva de la subvenció i de la bestreta de fondos si s'hagués sol·licitat.

Un altre desaparegut

Indubtablement estem en plena ratxa de desaparicions. A les ja conegudes hi hà que afegir-n'hi una més. Al matí del dia 14 del corrent sortí del seu domicili Ronda de Toledo, 12, principal, el jove de 11 anys Antoni de Lucas Martinez del qual, fins ara, rès s'ha tornat a saber. Segons ha manifestat la família, vestía el dia de la desaparició americana ... clara, pantaló negre, sabates de color, gorra clara a quadres i mocador negre al coll. Patía una afecció al cervell.

Segueixen els registres

Madrid 21, 2 tarda

En els nous registres practicats aquesta matinada a la clavaguera, a la que comuniquen els excusats de la Escola de Guerra, han sigut trobats més trossos de roba i de sola de sabata, un troç de tibia, serrat d'una banda i calcinat per l'altra i un troç de carn de 18 centímetres quadrats.

Segueixen els registres.

De Tremp i Artesa

El senyor Villanueva reb constantment telegrames de la comarca de Tremp i Artesa interessant-li l'adob d'una carretera on abunda el tràfec per les obres de la Canadiense i Energía Catalana. El ministre ha ofert acudir en son aussili.

L'Ajuntament de Manresa

En vista de les denuncies formulades per la premsa contra la suposada mala administració en l'Ajuntament de Manresa, el senyor Alba ha ordenat se personi un delegat del Govern en aquella població per a depurar lo que hi haja de cert en les denuncies.

Els remaders

Una comissió de remaders, composta pels ducs de Veragua i Tovar, ha visitat aquesta tarda al ministre de Governació per a donar-li compte del concert existent entre remaders i ... reros, que tendeix a tallar intolerables abusos que's venen fent en algunes platjes per les males «condicions de puyas».

Lo que diu en Romanones

—No necessito dir-los a vostès—ha començat dient el comte de Romanones als periodistes—el resultat de les meves gestions d'ahir, perque suposo que ja les sabràn.

No obstant, he de manifestar que he comunicat avui al Rei al despatxar amb ell, que havent fet us del vot de confiança que'l Consell de ministres m'otorgà, he decidit que la designació de candidat per a la presidencia del Congrés recaigués en el senyor Villanueva.

Ahir tarda vaig anar a veure al senyor Gasset per a mantindre l'ofeniment que li tenía fet sobre la presentació del seu nom per a la candidatura a la presidencia del Congrés, però el senyor Gasset va manifestar-me que, desde'l moment que jo no tenía la seguretat de que la designació pogués ésser el resultat d'un acord unànim del Consell de ministres, i per consegüent temía que amb la designació sofrís una escisió el partit liberal, agraía l'oferiment que jo li feia, mes no l'acceptava perque per a ell lo primer era procurar que's mantingués intacta la unitat del partit, a la que rendía fervorós culte, aixís com tampoc desitjava crear la menor dificultat al Govern.

Jo he agrait molt aquesta noble actitud en que s'ha col·locat el senyor Gasset

CON LA ADICION DEL
ARRHENAL
O METILARSINATO DE SOSA EL
FOSFO-GLICO-KOLA-DOMENECH
HA AUMENTADO AUN MAS SUS
PROPIEDADES TERAPEUTICAS,
SIENDO HOY EL PRIMER
RECONSTITUYENTE
DEL UNIVERSO
Ronda de Sn. Pablo, 71.
BARCELONA

Després la conversa que sostinguérem girà sobre altra possible combinació, i encara que no vaig trobar molt propici al senyor Gasset, no desespero de que oferint-li els medis necessaris per a resoldre el problema polític que li exigeix el credo de tota sa vida, modifiqui la seva actitut i accedeixi a la meva demanda.

Tenía el propòsit de veure'l avui però se n'ha anat al camp i espero la seva tornada.

El comte ha fet una gran pausa i un periodista l'ha aprofitada per a fer un xiste, dient:

—Resulta que han aparescut al mateix temps el president del Congrés i el senyor García Jalón, sols que aquest ha aparescut fet a trossos.

Quan tots aguardàvam una enginyosa frase del president, ens hem vist sorpresos amb una confessió del comte que demostra que té poc hàbit de llegir periòdics, o al menys que enfeinat amb la busca i captura del president del Congrés no'ls ha llegit ahir ni avui.

—Però; ¿ha aparescut el senyor Jalón? —; ha dit ingènuament el comte de Romanones.

—Han aparescut alguns troços seus.

Els periòdics no parlen d'altra cosa; fins al punt de que la qüestió política queda relegada a terme secundari.

El president ha demanat detalls als reporters sobre'l succés i els periodistes li han servit en extracte les informacions que porta la premsa del matí, afegint ún dels informants:

—Es tal la espectació que'l succés ha produït, que ara pot veure's fer una crisi o una combinació important, en la seguretat de que la gent apenes se fixarà en ella, absorta la seva atenció en les incidencies del misteriós crim de la Escola de Guerra.

El comte de Romanones ha somrigut amb expressió d'incredulitat i ha donat la notícia de que havía celebrat aquest matí una entrevista amb el senyor Montero Ríos. En ella s'han ocupat del plan parlamentari, però no han designat els candidats per a ocupar les vacants que existeixen en la Mesa de l'Alta Cambra perque's necessita consultar a ún dels candidats que's troben fòra de Madrid.

Entre les nombroses visites que'l comte de Romanones ha rebut aquest matí en son despatx oficial figuren les dels ministres d'Hisenda i Guerra, que han coincidit, del senyor Rivas (don Natalio) i de varis diputats i senadors.

Ha terminat el president anunciant que'l Consell de ministres se reunirà a les sis de la tarda, a la Presidencia.

Detalls del crim misteriós

Madrid, 21, [illegible] tarda.

Avui prestaràn declaració davant del jutjat els dos germans, pintors decoradors. Aquests formaven societat industrial amb Sànchez fa dos anys. En aquesta època se disolgué la societat perque el capità fou designat per al destí que desempenyava actualment. Els germans desde llavors han sigut els encarregats sempre de la execució de quantes obres relatives a sa industria eren necessaries en la Escola superior de Guerra.

Probablement avui mateix seràn citats per conducte de l'autoritat militar, per a declarar davant del jutge senyor Ochoa, els obrers militars que executaren les obres en la data aproximada a la que va desaparèixer el senyor Jalon.

El director del Laboratori municipal vegé desde'l primer moment que'ls troços de carn eren restes humans. Els va sotmetre a una solució de formol. Els troços perteneixen al torax, cames i ventre.

Abans d'ésser conduit a la presó li fou llegida al capità Sanchez la comunicació enviada desde la Coruña sobre les investigacions allí practicades per la policía. El capità, que fins ahir havía permanescut impassible, ha mudat d'actitut, i al terminar la lectura de l'informe de la policía corunyense, pàlit i denodat, cridà:—¡Tracten de prerdre'm! ¡Això és inexacte! ¡Quantes coses m'acumulen!

La policía creu que'l crim es va cometre amb còmplis que probablement no viuen a Madrid.

Se fan indagacions per a averiguar quines persones hagin pogut intervindre en el tràgic succés.

S'ha dirigit un exhorte al jutge de Canarias per a que sigui interrogat un oficial de les oficines militars que era amic den Sanchez, amb objecte de saber si efectivament María Lluisa va tindre un gastament durant la seva estada a les illes.

Per a canviar impressions sobre alguns extrems d'aquest misteriós fet varen celebrar anit una conferencia el capità general de Madrid, senyor Marina, el director general de Seguretat senyor Mendez Alanis, el fiscal de l'Audiencia, el jutge municipal senyor Ochoa i el jutge militar.

El Jutjat ha dedicat aquest matí algunes hores a descansar aprofitant-les la policía per a verificar alguns registres.

Per a aquesta tarda han sigut citats a declarar infinitat de testimonis que poden aportar datos a l'aclariment del succés.

Impressió política

Madrid, 21, 5'15 tarda.

Aquesta tarda se creu generalment que la crisi no's limitarà a la substitució del senyor Villanueva, sobretot en el cas de que'l senyor Gasset se decideixi a acceptar la cartera de Foment, produint-se allavors una combinació en la que entraría, ademés de l'alcaldía de Madrid, un altre alt càrrec amb els noms que anit indicàvem.

Firma de Marina

Avui ha firmat el Rei els següents Decrets de Marina:

Concedint el pas a la situació de reserva, amb l'empleu de contra-almirall, al capità de navili don Jaume Montaner.

Ascendint a intendent de l'Armada al sub-intendent don Joan Ozalla.

Autoritzant al ministre per a presentar a les Corts un projecte de llei modificant l'article 303 de la llei d'enjudiciament de l'Armada.

Les vacants del generalat

Passat demà se publicarà probablement la proposta d'ascensos per a cubrir les vacants que existeixen en el generalat.

S'indiquen com segurs per a l'ascens a generals de divisió als de brigada senyors Gonzalez Montero, Esteve Roa, Carvajal, Fernandez de Córdoba, Cabrasco i Mora i Mar, i per a l'ascens a generals de brigada als coronels senyors Martín Alcoba, Costa, Sanchez Audino, Marchesi, Aguado i Carreras.

Per a substituir al coronel Aguado en el mando del regiment del Rei s'indica al coronel don Lluis Gimenez Pajarero.

El crim sensacional

Madrid, 21, 9'15 nit.

Aquest matí s'ha rebut en el jutjat de Chamberí un ofici del capità general de Madrid, contestant a altre que li dirigí anit el jutge instructor senyor Ochoa participant-li la detenció del capità Sànchez.

En l'ofici de la citada autoritat militar se donen facilitats al jutjat civil per a procedir conforme convingui als alts interessos de la justicia, comunicant immediatament les decisions que aquesta prengui si fós precís contra altres persones de la Escola Superior de Guerra.

A migdia no s'havía rebut encara en el jutjat l'informe mèdic sobre'ls restes humans trobats a la clavaguera, quin treball tant interessa en aquests moments d'espectació general.

Diligencies molt importants deuen haver sigut practicades aquest matí en l'edifici de guerra sobre les que's guarda una reserva impenetrable.

S'ha prohibit terminantment als periodistes, no sols penetrar en l'edifici, on viuen nombrosos veins que poguessin fer interessants manifestacions, sinó parlar amb cap persona de les que allí residien. Els quefes de la Escola se neguen tam- l'edifici de l'Escola de Guerra, sobre les que's guarda una reserva impenetrable.

Sembla que'l misteriós succés se complica, i que segons tots els indicis l'horripilant assessinat comés en la Escola de Guerra, al ser conegut en sos detalls, ha de causar profonda sensació.

El director general de seguretat ha visitat aquest matí al capità general de la regió i al ministre de la Guerra, relacionant-se aquestes conferencies amb el procés instruit al capità Sànchez per la desaparició del senyor Jalcón.

Felicitacions

El senyor Villanueva ha sigut molt felicitat avui amb motiu de la seva designació per a la presidencia del Congrés.

Els corredors de comers

El senyor Alvarez (don Melquiades) ha visitat al senyor Villanueva per a interessar-li, en nom dels corredors de comerç, el prompte despatx d'un expedient que aquests agents tenen amb els de Borsa, pendent de resolució.

Conferencia internacional

Noticies oficials rebudes de nostre embaixador a Londres, dien que la conferencia internacional sobre protecció dels cables submarins se celebrarà a la capital anglesa el 5 de juny pròxim.

El 4 de dit mes se celebrarà una recepció en honor dels delegats estrangers.

El «Reina Regente»

El cònsul d'Espanya a Atenes comunica que ahir sortí el «Reina Regent» amb direcció a Espanya.

El regisme de Tànger

Els delegats dels Governs francès, anglès i espanyol, comissionats en l'assumpte de la internalització de Tànger, s'han reunit avui en el ministeri d'Estat, presidits pel ministre, conferenciant extensament sobre alguns extrems relacionats amb aquest assumpte.

El Resident al Marroc

L'alt comissari d'Espanya al Marroc comunica que ahir, a les 11'50 de la nit, arribà sense novetat a Ceuta.

La Mesa del Senat

El comte de Romanones no ha pogut parlar avui amb el senyor Montero Ríos, a conseqüencia de trobar-se aquest un xic malalt.

Per aquesta raó no han tractat de la provisió de les vacants en la Mesa de l'Alta Cambra.

S'havía dit que les dues vacants de vis-president que existeixen en la Mesa del Senat se reservaven als senyors Salvador (don Amós) i general González Parrado, i hi ha hagut alguna modificació. A una d'elles hi anirà el senyor Salvador i l'altra l'ocuparà el general Auñón.

Les distincions

Demà es el día fixat per a la firma de les mercès de que aquests dies se parla.

En aquesta qüestió hi hà novetat. No la hi haurà en lo que's refereix a la concessió de la grandesa; aquesta recaurà en el senyor García Prieto, com diguérem. En la concessió dels Toisons és possible que hi hagi variació: tres d'ells seràn per a princeps estrangers, com anticipàrem; amb altre serà agraciat el marquès de Pidal, i no sabem lo que ocorrirà amb el quint, per al qual s'havía ja designat a una coneguda personalitat.

Notes del Palau

El Rei, després de despatxar amb el president del Consell, ha marxat en automòvil al tir de Coloms de la Casa de Camp, acompanyat del comte de Maceda.

Aquesta tarde ha estat en el polo i aquesta nit assisteix al banquet que'ls tiradors madrilenys celebren en el xalet del tir de coloms en honor dels seus companys que han vingut de provincies per assistir a les tirades del Campionat.

—La Reina Victoria ha passejat aquesta tarde per la Casa de Camp, prenent el tè en el xalet del tir de coloms.

—Els infants donya Beatriu i don Ferràn i el princep Raneiro han estat aquest matí al Palau, a visitar als Reis.

—L'anada de la Cort a la Granja, anunciada per a últims del mes actual, sembla que ha sofert un aplaçament. Se verificarà del 7 al 10 del mes de juny.

A la memoria den Canalejas

La Junta de Govern de la Reial Academia de Jurisprudencia, per a honrar la memoria del senyor Canalejas, que fou president de dita corporació, ha acordat concedir un títul gratuit de Doctor i un altre de Llicenciat en la Facultat de Dret, adjudicats als alumnes del curs de 1911-12, amb arreglo a les bases que dintre de pocs dies se publicaràn oficialment i en la premsa periòdica.

La princesa de Rumania

Sevilla.—En l'exprés ha arribat la princesa de Rumania, essent rebuda per les autoritats i el cònsul d'Anglaterra.

Després de descansar una estona a l'Hotel, ha anat la princesa a la Catedral, visitant-la detingudament. Sols per a veure les joies que allí's guarden ha empleat més d'una hora.

Després ha pujat a la Giralda, admirant el panorama.

A la 1'30 ha regressat a l'Hotel, per a esmorzar.

Consell de ministres

Madrid, 22, 12'30 matinada.

A les nou ha acabat el Consell de ministres.

No hi ha hagut nota oficiosa.

El senyor Alba, que ha parlat amb els periodistes, s'ha limitat a dir que'l Consell s'havía dedicat exclusivament a examinar el presupost d'ingressos.

Els detalls complementaris del mateix han quedat llestos, i amb ells l'obra econòmica.

El laconisme de la referencia oficiosa fa sospitar que'ls ministres no han ultimat la solució del problema polític amb tot el seu seguici de nomenaments de personal.

La cartera de Foment

«La Tribuna» refereix que ahir, durant part del día, fou ministre de Foment don Juli Burell, que fins va arrivar, d'acord amb el senyor Suárez Inclàn, a començar l'examen del presupost de Foment.

Va passar lo següent, segons l'aludit periòdic:

En una de les innombrables visites que va fer ahir el comte de Romanones al senyor Cobiàn, al donar-li compte de que el president del Congrés seria el senyor Villanueva, el governador del Banc va sugerir al quefe del Govern la idea de que fós el senyor Burell el successor del senyor Villanueva.

Com les relacions entre'l comte de Romanones i el senyor Burell no son gaire corals desde fa una temporada, se va encomanar al senyor Suàrez Inclàn que s'entrevistés amb el notable periodistà, i aquest va acceptar, com diem, per a guanyar temps, comensant l'estudi del presupost del departament que havía de regir.

Després el comte de Romanones, per cortesía, i en la seguretat de que no acceptaria la cartera, la va oferir també al senyor Gasset, qui, amb gran sorpresa del comte, la va acceptar en principi.

No quedava sols en això el conflicte, sinó que'l senyor Barroso se considera més incompatible amb el senyor Gasset, tenint aquest una cartera, que en la presidencia del Congrés.

Lo cert és que fins ara s'ignora qui prevaleixerà: si'l senyor Gasset o el senyor Burell.

El general Alfau

El general Luque ha dit que ignora la data en que sortirà el general Alfau per a venir a Madrid.

Es induptable que passarà aquí uns dies.

Les escoles de Madrid

En el despatx del ministre d'Instrucció pública s'ha constituit la Junta de Patronat de Escoles de Madrid.

Hi han assistit, el director general de primera ensenyança senyor Altamira; el senyor Rotortillo, conseller d'Instrucció pública; García Molinas, per l'Ajuntament, i el senyor Urquijo, pel Banc d'Espanya.

Ha quedat constituit, baix la presidencia del ministre, essent nomenat vis-president el senyor Altamira i secretari el marquès de Retortillo.

El Patronat té la protecció de la Reina, i el senyor López Muñoz espera que havent entregat el ministeri d'Instrucció pública la suma de 250.000 pessetes, amb l'ajuda que la Reina Victoria presti, organitzant funcions benèfiques, i amb lo que les entitats particulars aussilin, aviat Madrid ha de comptar amb edificis moderns amb arreglo als més avençats sistemes pedagògics.

La Exposició de bestiar

S'ha inaugurat la Exposició de bestiar, amb assistencia dels ministres de Foment, Guerra i Hisenda i Associació general de remaders.

De notabilissim per tots conceptes pot calificar-se aquest concurs internacional.

De la eugada de la Casa Reial hi figura el cavall «Alahun», que montava el Rei el dia de l'atentat.

Ha cridat extraordinariament l'atenció un toro de la remadería de Polo, que pesa 1,010 kilos.

El cost de tota la instalació ascendeix a 60.000 duros.

Han quedat definitivament constituits tots els lots de bestiar.

De Vich, particularment hi hà nou burros que criden poderosament l'atenció i molt més les dues burres.

Els dos lots de porcs son també objecte d'admiració dels intel·ligents.

Tots els comissionats de la Cambra Agrícola estàn molt satisfets de les consideracions que se'ls han dispensat.

Tir de coloms

Avui ha terminat la tirada del gran premi de Madrid, que's disputaven 33 tiradors.

Ha durat tres dies, resultant triomfador el senyor Abayurre, de Sevilla, que ha matat 31 coloms de 32 trets.

El segon premi ha sigut guanyat pel Rei, qui ha matat 30 coloms de 32 trets.

El tercer li ha tocat a don Carles Angulo, que ha matat 23 coloms de 23 trets.

El quart don Lluis Girona, a 23 metres, i el quint don Lluis Angulo, a 20 metres.

Duel

S'ha dit aquesta tarde que en un lloc de la provincia de Toledo s'ha verificat un duel entre dos coneguts diputats de la majoría.

Malalta

Ha sortit cap a Logroño l'ex-ministre senyor Salvador, amb l'objecte d'assistir a la seva mare, malalta d'extrema gravetat.

Del processensacional

A les quatre de la tarde s'ha constituit a la «Casa de Canónigos» el jutjat instructor.

Estaven citades per a declarar 18 o 20 persones que, directa o indirectament han intervingut en la tramitació del succés.

Ha declarat primerament l'encarregat del servei de cotxes del Círcol de Belles Arts, qui s'ha ratificat en tot lo que digué en declaracions anteriors; això és, que coneixía a Lluisa per haver anat a canviar una fitxa de 5.000 pessetes al Círcol, afirmant que era la mateixa que li fou presentada en el despatx del jutge.

El groom ha referit novament totes quantes gestions feu per a saber el parader de la rossa de la fitxa.

També ha assegurat ésser la mateixa que parlà amb l'encarregat dels cotxes en el vestíbul de Belles Arts.

Entre les moltes persones que han desfilat a darrera hora de la tarde pel jutjat, figuren un cabo i dos soldats de l'Escola Superior de Guerra, que executaren les obres de reparació en el retrer de les habitacions del capità Sànchez.

Els tres han fet idèntiques manifestacions: Que efectivament estigueren treballant en l'esmentada obra, però que rès d'anormal observaren, se tractava d'una reparació senzilla i corrent com les que a diari se practiquen en moltes cases; que no és cert que'l capità tirés continuament aigua, ni [illegible] propina ni [illegible] manació especial. Per últim han dit que tenen format del senyor Sànchez molt bon concepte i que [illegible] pogués barrejar-se en [illegible] la magnitut del que se li imputa.

Han declarat també els pintors que treballaren a la casa del capità Sànchez i ses manifestacions no han donat gens de llum en [illegible].

Aquests obrers presenciaren [illegible] tres darrerament verificats per la policía a l'Escola Superior de Guerra i [illegible] que, en efecte, com asseguren els periòdics, se trobaren alguns draps, per tan deteriorats que no és possible precisar de quina classe eren.

El professor del Laboratori Municipal senyor Estévanez ha estat al jutjat a portar els restes dels últims registres, entre'ls quals hi hà varis òssos i tres d'ells de persona.

Fins dintre d'uns dies no acabaràn el seu dictamen els forenses.

A les sis de la tarde han declarat altres persones que no han fet cap manifestació d'interès.

També s'ha efectuat un registre a l'Escola de Guerra, practicant-se excavacions en els soterranis sense que's trobés rès de particular.

Abans de ser conduit a les presons militars el capità Sànchez va demanar autorització al jutge senyor Ochoa per a despedir-se dels seus fills, permís que li fou otorgat a l'acte.

El capità va arribar al seu domicili, i segons refereixen testimonis presencials, l'acte de despedir-se dels seus fills i fer-los varis encàrrecs per a que fossin bons i estudiosos, fou una escena tan commovedora, que jamai oblidaràn.

S'ha referit un fet realitzat pel capità que demostra noble cor i bons sentiments. No tot han de ser recriminacions. El fet és que fa temps un soldat que estava borratxo va agredir al capità Sanchez i aquest va esforçar-se en atenuar la responsabilitat del soldat, evitant, en quant li fou possible, greus conseqüencies.

El director general de Seguretat ha dit que'l registre efectuat a la finca de Tetuàn, ha sigut sense resultat, i que's preparen altres diligencies.

Ha pregat als periodistes que no donguin noms d'inspectors i agents al referir els serveis perque'ls èxits o fracassos son de la policía en general, encara que ell procura recompensar als que's distingeixin a les seves ordres.

A entrada de fosc s'ha traslladat el jutjat a la presó de dònes per a interrogar sobre punts concrets a la jove María Lluisa.

Amb el jutjat hi anava el cotxero número 85 que portà en automòbil an ella i a l'intèrprete d'un hotel a la casa de la Costanilla de las Trinitarias, per a que confirmés si era efectivament aquella jove la María Lluisa Sànchez. L'ha reconeguda en roda de preses, quedant comprovat aquest punt.

Ella, sembla que seguint la seva primera actitut, ho ha negat, així com que hagués anat al Círcol de Belles Arts amb la fitxa de 5.000 pessetes i altres fets demostrats.

El jutjat ha tornat a la «Casa de Canónigos» donant avui per terminada la seva tasca després d'escoltar la opinió dels forenses respecte dels troços de carn trobats a la clavaguera de la Escola de Guerra.

La reserva sobre aquest punt és tan gran que no hem pogut averiguar si la opinió dels forenses és de que pertanyen o no a una persona.

Un monument

El 12 del pròxim juny, vigilia de Sant Antoni de la Florida, s'inaugurarà el monument als «chisperos» aixecat a la plaça de Sant Vicens per a commemorar als il·lustres fills de Madrid Ramón de la Cruz, Barbieri, Ricard de la Vega i Chueca.

Les mines de Riotinto
Greus rumors

Huelva.—Ha tornat de Riotinto la comissió de l'Institut de Reformes Socials presidida pel senyor Pulido, que han vingut a estudiar la situació obrera en aquelles mines.

Rès han volgut dir fins que emeti l'informe oficial don Angel Pulido.

Aquest, per la premura del temps, no ha pogut acceptar el banquet que tenien preparat els seus companys els metges de Huelva.

La comissió ha marxat a Madrid en l'exprés.

Circula el rumor de que aquest matí al ser traslladat de les mines de Riotinto al jutjat de Valverde l'obrer que apunyalà a un enginyer anglès, una multitut de dònes i nois, situada fòra de la estació, s'han tirat a la vía, fent detenir el tren que'l conduía i rescatant al prés que anava custodiat per la guardia civil.

Persones arribades de Riotinto diuen que regna allí gran efervescencia.

Sevilla.—En vista de les noticies de Riotinto s'ha ordenat que estiguin preparades a marxar al primer avís dues companyies del regiment de Granada, al mando del comandant don Francisco Escudero.

Un comentari

«La Correspondencia Militar» posa el següent comentari a la notícia de haver-se constituit a Barcelona un altre requeté carlista.

Com se tracta d'elements antidinàstics que avui viuen dintre de la legalitat, però la lealtat dels quals no és possible garantitzar, ens sembla que passa de ratlla aquest aparato guerrer que venen desplegant, i no'ns expliquem certament la indiferencia que fins ara han demostrat el Govern i les autoritats.

Creiem cumplir amb un dever fent aquesta observació, que no sabem si serà recullida i glosada.

Lo que diu "La Epoca"

Diu «La Epoca»:

A l'entrar en combinació per a suavitzar aspreses la presidencia del Consell d'Estat, ministerials molt caracteritzats feien notar que aquest càrrec no està vacant, perque la dimissió del senyor Gullón és condicional, és a dir, per al cas de que's discuteixi el projecte de llei de Mancomunitats, i com és molt possible que en aquesta curta etapa parlamentaria no's discuteixi aquest projecte, tal dimissió no existeix i segurament si arribés el cas el Govern no donaría per dimitit al senyor Gullón encara que aquest hagués ofert el seu càrrec.

Acció catòlica

La sessió ordinaria de la Junta Central d'Acció Catòlica s'ha dedicat principaalment a tractar de les biblioteques circulants per a mestres i deixeples de les escoles públiques i dels últims decrets que centralitzen l'administració i regisme de la primera ensanyança oficial.

Respecte al primer punt ha acordat seguir enèrgica campanya fins a obtenir que's respecti la llei que prohibeix als organismes oficials la propaganda de llibres perniciosos i contraris al regisme de l'Estat.

Respecte als decrets centralitzadors per al monopoli ssectari, després de traçar un plan de defensa dels interessos catòlics, relacionats amb punt tan greu, ha acordat delegar la execució dels acords de la Junta Nacional de pares de familia i de l'Academia Universitaria catòlica i prosseguir l'acció fins a conseguir anular mides tan funestes.

En Barroso.-Acceptació den Gasset

Madrid, 22, 1'15 matinada.

Després del Consell ha circulat el rumor de que'l senyor Barroso havía dimitit.

El subsecretari de Governació, per ordre del ministre, ho ha desmentit aquesta matinada al rebre als periodistes.

El senyor Gasset ha acceptat la cartera de Foment.

A l'estranger

DE FRANÇA

La protesta dels soldats

París, 21, 10'45 matí.—Els diaris refereixen que anit, a la plaça de la República, alguns soldats del regiment de infanteria colonial, allotjat al quarter de La Pepinière, varen fer una manifestació, donant crits contra el servei de tres anys.

La manifestació va fracassar, dispersant-se els manifestants a l'arribar forces de policía.

Al quarter de Tourelles, un grupu de soldats de infanteria, varen donar crits contra la llei del servei de tres anys i varen entonar les primeres notes de La Internacional, però la presencia del coronel del regiment va bastar per a calmar els ànims. Amb tot, varen ser arrestats cinc soldats.

—Comuniquen de Macon que alguns grupus de soldats del 134 regiment de infanteria, un centenar en total, se varen reunir ahir, a les set del vespre, i varen recorre en manifestació els principals carrers de la població, cridant baix el servei de tres anys i cantant La Internacional.

Un oficial va intentar, inútilment, dispersar els grupus.

A les vuit els manifestants se varen retirar, sense més accidents.

Tots els soldats han tornat al quarter a primeres hores de la nit.

—De Nancy telegrafien que en virtut dels poders conferits pel ministre de la Guerra al general Pau, aquest ha decidit enviar a les companyíes disciplinaries de Africa a tots els promotors i fautors de la manifestació de Toul.

Avui mateix seràn enviats a l'Africa.

—Per ordre del ministre de la Guerra queda desde avui prohibit en absolut als oficials i funcionaris militars vestir de paisà.—Havas.

Militars castigats

París, 21, 3'24 tarda.—Nancy.—Amb motiu dels incidents de Toul, 16 militars han sigut sotmesos a Consell de guerra, 15 proposats per a un cos disciplinari, 40 castigats amb penes de 30 a 60 dies de presó i 13 retrogradats per feblesa o negligencia en l'exercici de les seves funcions.—Havas.

Per la disciplina

París, 21, 9'45 nit.—Les sancions imposades amb motiu dels incidents de Toul seràn comunicades a tots els cossos d'exèrcit.

Establertes, per la enquesta oficial, les responsabilitats immediates derivades de les manifestacions i actes de indisciplina que s'han registrat en diferents cossos d'exèrcit, se procedirà a cercar les causes d'aquest moviment, la premeditació del qual no ofereix dupte, remontant-se als seus orígens, sense oblidar els medis de propaganda utilitzats en els quarters, per a posar-hi l'oportú correctiu, amb tota energía.—Havas.

Tribus soliviantades

París, 21, 11'58 nit. — Alcàzar, 20. — El Resident espanyol, general Alfau, que va arribar ahir per a inspeccionar aquesta ciutat i el seu camp, ha marxat precipitadament, cridat a Tetuàn, en vista de la persistent agitació d'algunes tribus a les que se suposa decidides a oposar-se a la sortida dels espanyols de Tetuàn i fins a atacar-los dins de la població.—Havas.

D'ALEMANYA

Els Reis d'Anglaterra

París, 21, 1'13 tarda.—Berlin.—Han arribat els sobirans d'Anglaterra, essent rebuts per l'emperador i la emperatriu d'Alemanya i aclamats per la multitut.—Havas.

Esmorzar en familia

París, 21, 3'12 tarda.—Berlin.—Al Palau s'ha celebrat un esmorzar de familia al que han assistit l'emperador i la emperatriu d'Alemanya, els sobirans anglesos, el Kronprintz i la seva esposa, el princep de Cumberland i la seva promesa.—Havas.

DELS ESTATS UNITS

Un creuer de l'esquadra yanqui

Una poderosa esquadra yanqui passarà molt aviat l'Estret de Gibraltar per a fer un creuer pel Mediterrani.

Així ho ha decidit el ministre de Marina dels Estats Units.

La flota es composarà de vuit «dreadnoughts» del tipu més modern, 13 «pedreadnoughts», un número important de creuers, de torpillers i de vaixells aussiliars.

Gracies an aquests 21 acoraçats, els Estats Units seràn durant un poc de temps la potencia naval més poderosa del Mediterrani.

L'organització d'aquest creuer de la Marina yanqui respón a un triple propòsit.

Se tracta, no sols de mostrar a l'Europa la bandera dels Estats Units, sinó també, i sobre tot, de permetre a la oficialitat i marinería de la flota nortamericana continuar la seva educació naval, posant-se en contacte amb els demés paisos.

Se vol, ademés, recordar al poble yanqui que la custodia dels seus interessos, tan vastos com el mon, està garantitzada per una poderosa Marina de combat capaç d'apoiar en qualsevol moment la tasca de la diplomacia.

L'esquadra's deturarà en els principals ports del Mediterrani i recorrerà aquest d'un extrem a l'altre.

DE MÈXIC

Empréstit

París, 21, 10'45 nit.—Mèxic.—El Congrés ha aprovat el contracte d'empréstit de 20 milions de lliures esterlines, amb interés de 6 per 100, al tipu d'emissió de 90 i amortisable en 10 anys.—Havas.

DE L'ARGENTINA

Record d'altura

París, 21, 11'50 nit. — Buenos Aires. — L'aviador Newburg ha batut el record sud-americà d'altura, elevant-se en monoplà fins a 4.400 metres. — Havas.

D'ORIENT

Els preliminars de la pau

París, 21, 10'45 nit.—Londres.—Els delegats dels Estats aliats han comunicat a Sir Edward Grey les modificacions que proposen al projecte de tractat de pau.

Si les modificacions són admeses, els Estats aliats firmaràn els preliminars de la pau.—Havas.

Diputació

— Ahir a la tarde es constituiren les comissions de Instrucció pública i Belles Arts, Foment, Beneficencia i Governació, quedant elegits per a les presidencies els següents senyors:

Instrucció: President, don Josep Puig i Cadafalch, i vis-president, don Antoni Jansana.

Foment: President, don Lluis Duràn i Ventosa, i vis-president, don Gayetà Marfà.

Beneficencia: President, don Lluis de Argemí, i vis-president, don Feliu Fages.

Governació: President, don Narcís Verdaguer i Callís, i vis-president, don Francisco Alegre.

—El dia primer del prop-vinent juny començarà a aplicar-se per la Diputació Provincial la penalitat establerta als amos d'automòbils que siguin sorpresos circulant per carreteres provincials i camins veinals a càrrec de la mateixa, sense trobar-se proveits de la corresponent patent.

— Dimars va constituir-se a la Diputació el Patronat de l'Escola Superior d'Agricultura.

— Demà, divendres, se farà davant la Comissió Mixta de Reclutament el judici de revisió d'excepcions i exempcions dels minyons pertanyents al districte VIII d'aquesta ciutat.

— A la professó del Corpus hi assistiràn, entre altres diputats, els senyors Duràn i Ventosa, Fages, Jansana, Argemí, Pericas, Roma, de Valls, i Marfà.

— S'han rebut a la Diputació, aprovats pel governador civil, els projectes d'instal·lació d'una xarxa de distribució de força i llum a Santa Coloma de Gramanet i de transport elèctric desde Mataró a Granollers i Barcelona, presentats per les companyíes «Energía elèctrica» el primer i «Barcelonesa d'Electricitat» el segon.

D'espectacles

TEATRE ESPANYOL.—Avui farà sa segona presentació en aquest elegant colisseu el celebrat professor Mapelli, a qui pot nomenar-se l'home del dia, car cada vegada son més entusiastes els aplaudiments que obté en sos experiments de hipnotisme, lectura del pensament, sugestió, mesmerisme, etc., que desenrotlla en ses funcions, causant l'admiració del nombrós públic que assisteix a sos espectacles.

Inauguració d'un nou Hospital a Manlleu

El 20 d'octubre de 1787, l'il·lustre don Carles de Regàs Puigrubí i de Sellés, deixà en son testament: que, en cas de que s'extingís la seva descendencia, deixava els seus béns per invertir-los en un hospital a la vila de Manlleu, baix el coneixement del senyor Bisbe de Vich, rector i comunitat de beneficiats i Ajuntament de la vila, posant com a única condició la de que's nomenés «Hospital de Sant Josep i Sant Carles» i que se li celebressin cent misses cada any.

Com sigui que la germana del testador, na María Nuria de Regàs, morí sense successió en 1839, començaren els marmessors un plet contra la branca indirecta del testador, en 7 de setembre de 1864, en la persona de don Francisco Calm, qui morí en 1865, deixant set fills menors. Mes, quan aquests arribaren a la major edat i ja havien passat una sèrie d'anys, per cert ben llarga, tornaren els marmessors a remoure la qüestió, fent per això amplis poders al llavors batlle de la vila don Pau Caballería, qui logrà, en abril de 1904, que'ls set descendents de D. Francisco Calm entreguessin la quantitat de cent mil pessetes.

Amb part d'aquest capital s'ha fet un grandiós edifici baix plànols de l'arquitecte don Pere Almeda, fent-se la inaugural el dilluns, dia 12 del que som, a les tres de la tarda, convidant-se per aquest acte a totes les persones que hi han intervingut, com així a totes les societats de la vila, per boniques tarjetes dibuixades per en Lluis Coll i Espadaler.

Als acords de la música de la vila, i baix la batuta de don Antoni Estabanell, sortiren de la Casa Comunal en direcció al nou edifici que superb se aixeca sobre un promontori, i a les afores de la vila, pel següent ordre:

Donya Dolors Calm i Torra; donya Neus Depaz viuda de don L. Calm; donya Agna Jover i Calm i donya Pilar Jover i Calm, com a interessades a la transacció del plet.

Don Ròmul Bosch i Alsina, diputat a Corts; don Narcís Verdaguer i Callís, i don Alexandre Bosch Catarineu, diputats provincials; don Angel Vergara Braña, jutge del partit de Vich; doctor Claramunt, director de l'Institut antirràbic de Barcelona; don Josep María Subirachs Mascaró, advocat; la Junta de l'Hospital composta per don Josep Inglés Blasi, batlle de la vila; mossen Joan Torra, rector; mossen Joan Arumí, beneficiat i don Martí Vilaseca.

Seguien llavors el magnífic Ajuntament actual; l'Ajuntament que resolgué la qüestió, presidit per don Pau Caballería; els ajuntaments anteriors; presidents de les societats; Caixa d'estalvis; Junta local de Beneficencia i un nombrós estol de públic desitjós d'aplaudir als dignes successors de don Carles de Regàs.

Després de descoberta una làpida, pujaren tots els invitats a visitar l'edifici; i en una de les espaioses sales i mentres la música obsequiava amb ses acords als visitants, s'oferí an aquests dolços i xampany que serví admirablement la viuda i fill de Paulí Mateu.

Pronunciaren discursos enaltint la memoria del fundador i fent vots per a que tingués imitadors, el senyor rector, batlle, R. Bosch, N. Verdaguer, Pau Caballería i Alexandre Bosch.

Acabat l'acte en Lluis Coll i Espadaler i en Joan Grigé tragueren varies fotografíes.

En fi, fou una bella festa de la que la població de Manlleu ne tindrà un record perdurable.

Manlleu, 13 de maig de 1913.

Centre Cotoner de Barcelona

Telegrames oficials del 21 de maig 1913

LIVERPOOL	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	3er Tel.	4rt Tel.	Tanca
Disponible	6'73	0'00	0'00	6'72	0'00	0'00
Futurs						
Abril-Maig	6'46	0'00	0'00	0'00	0'00	6'47
Maig-Juny	6'45	6'45	6'45	6'46	6'46	6'47
Juny-Juliol	6'42	0'00	0'00	0'00	0'00	6'44
Juliol-Agost	6'39	6'39	N.	6'39	6'40	6'31
Agost-Setbre	6'28	6'28	0'00	0'00	6'29	6'31
Setbre-Otbre	6'13	00'0	0'00	0'00	0'00	6'15
Otbre.-Nobre	6'06	6'06	N.	6'06	6'07	6'08
Nbre.-Dbre	6'03	0'00	0'00	0'00	0'00	6'05
Dbre.-Janer	6'02	0'00	0'00	0'00	0'00	6'04
Janer-Febrer	6'02	6'02	N.	6'02	6'03	6'04
Febrer-Març	6'03	0'00	0'00	0'00	0'00	6'05
Març-Abril	6'04	0'00	0'00	0'00	0'00	6'06

Liverpool. —Vendes: 6.000 bales contra 10.000 l'any anterior.

JUMEL	Tanca anterior	Obertura	Tanca
Juliol	9'89	N.	9'87
Novembre	9'65	9'63	9'62

ALEXANDRIA	Apertura ahir	Apertura avui
Futurs		
Juliol	N.	N.
Novembre	18'08	18'05

NOVA YORK	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	Tanca
Disponible	12'00	—'—	—'—	12'00
Futurs				
Maig	11'50	11'55	11'52	11'50
Juliol	11'60	11'65	11'63	11'66
Agost	11'40	11'45	11'43	11'45
Setembre	11'09	—'—	—'—	11'16
Octubre	11'02	11'05	11'06	11'09
Desembre	11'03	—'—	—'—	11'08
Janer	10'99	11'03	11'04	10'98
Març	11'07	—'—	—'—	11'14

NOVA ORLEANS	Tanca ahir	Apertura	2on Tel.	Tanca
Disponible	12 5/16	—'—	—'—	12 5/16
Futurs				
Maig	12'28	N.	12'32	12'39
Juliol	12'08	12'12	12'10	12'15
Agost	11'64	N.	11'65	11'69
Setembre	11'27	—'—	—'—	11'34
Octubre	11'14	11'16	11'18	11'21
Desembre	11'13	—'—	—'—	[illegible]

Arribades als ports dels EE. UU. 4.000 bales en l dia contra 6.000 l'any anterior.

Dr. Serrallach [illegible] econòmica [illegible]

Religioses

—En el Santuari de Maria Aussiliadora dels Pares Salesians de Sarrià se celebraràn misses desde dos quarts de sis fins a dos quarts de dotze. A les deu, Ofici solemne.

A les tres, Vespres i sermó a càrrec del P. Anicet de la Sagrada Familia i benedicció.

—En la Cripta del Temple-Expiatori-Nacional del Tibidabo.—Misses a dos quarts de nou, a dos quarts de dotze, i a la una. En la segona missa hi haurà sermó a càrrec del P. Salesià don Vicens Schiralli, capellà de la Cripta.

A dos quarts de cinc de la tarda, Rosari i benedicció amb S. D. M.

—Parroquia de Sant Francisco de Paula.—La funció del mes de María se practicarà avui durant la Missa de dotze.

El 23, 24 i 25, celebrarà l'A. de F. de M. el Tridu de despedida del mes de les flors amb els cultes següents: el 23 i 24, a dos quarts de set, rosari, exercicis del mes de maig i sermó els tres dies pel Dr. Portolés, canonge.

El diumenge, 25, a dos quarts de vuit, Missa de Comunió, amb plàtica pel rector. La visita a la Verge se practicarà a la Missa de dotze.

A la tarda, a dos quarts de sis, se celebrarà la funció en el mateix ordre que'ls demés dies, cantant-se el Trisagi Marià, finalitzant amb solemne professó i besamans.

—Santa Maria del Mar.—Amb motiu de la professó del Corpus els exercicis del mes de maig tindràn lloc en les misses de dos quarts de dotze i dotze, predicant el doctor don Just Martinez, prebere.

Els demés dies continuaràn a dos quarts de set de la tarde.

—Iglesia dels PP. Mínims (Guinardó). —Avui, Corpus Christi, decim dia del Tretzenari a Sant Francisco de Paula: a la tarda, a dos quarts de cinc, funció amb exposició de S. D. M. i sermó per don Joan Boada, beneficiat.

Reserva, goigs cantats i veneració de la Reliquia del Sant.

—Els números de la «Fulla Dominical» que's publica a Vich i que han sigut favorescuts per la sort i que donen dret a sos posseidors per a pendre part a la Pelegrinació a Londres, que sortirà de Barcelona el dia 13 del vinent juny, son els següents: 2,698 i 5,916.

Festival d'Educació Física de les Escoles Pies de Sarrià

El pròxim dia 25 a les quatre de la tarde, al pati central del Col·legi de PP. Escolapis de Sarrià, se celebrarà el setè festival d'Educació Física.

El programa de dita festa, que cada any resulta esplèndida, és el següent:

Primera part.—Secció deportiva.—Desfilada.

Exercicis de conjunt (del concurs internacional de gimnasia celebrat a Vichy).

Exercicis combinats (Mètode suec), secció primera.

Salts d'altura amb garrotxa.
Exercicis de conjunt «avec engins».
Exercicis en paraleles.
Exercici amb maces.
Salts de poltre.
Secció ciclista.—Evolucions.
Carreres de lentitut.
Burlant al soldat.

Segona part.—Festa de la Primavera. —Desfilada de la cabalcada.—Batalla de flors. Quadre plàstic.

La carroça que figurarà a la cabalcada i que ha sigut cedida per don Marian de Foronda, serà adornada amb els atributs de tots els deports, per don Salvador Alarma.

Els invitats podràn pendre part en la batalla de flors.

Secció d'equitació.—Evolucions.
Joc.

Secció militar.—Instrucció d'una companyía i un esquadró d'alumnes organitzats segons els reglaments tàctics.

Desfilada de la companyía.
Formacions i evolucions en ordre tancat i obert.
Maneig d'armes, càrregues i focs.
Esgrima de fusell.
Esquadró.—Formació per esquadres i seccions.
Distintes evolucions.
Maneig del sabre i esgrima.
Promesa a la bandera.
Desfilada en columna d'honor.

Han ofert valiosos premis: El senyor Bisbe doctor Laguarda; el senyor governador civil; el capità general; l'alcalde; la Diputació Provincial; el Rector de l'Universitat; el P. Provincial de les Escoles Pies de Catalunya i de la Illa de Cuba; el P. Rector del Col·legi; el doctor Rodríguez, metge de l'Internat, i don Fidel Bricall professor de Gimnàs del mateix Institut.

La banda del batalló de Alba de Tormes, amenitzarà l'acte.

Espectacles

PALAU DE LA MUSICA CATALANA
ASSOCIACIÓ WAGNERIANA
ORFEÓ CATALÀ
CENTENARI DE WAGNER

Avui, a tres quarts de deu del vespre:
SEGON GRAN FESTIVAL
«Marxa imperial», «Walkyria» (un acte complet), «Mort d'Isolda», «Himne a Wagner» (estrena).
PARCIVAL
Escena de la consagració del Grial
Localitats: avui, a taquilla.

Teatre Novetats Companyía dramàtica de **Enric Borràs**

Avui, dijous, festivitat del Corpus, dues grans funcions. Tarda, a les quatre. Primer: 2.ª representació de l'hermós drama
EL MÍSTICO
Segón: El monòleg «Un cuento inmoral». — Nit, a un quart de deu, 6.ª d'abono. Primer:
El alcalde de Zalamea
Segón: L'apropòsit «Trinidad». — Divendres, Benefici de la primera actriu Anita Adamuz, posantse en escena el preciós drama den Guimerà, traducció d'Echegaray,
MARIA ROSA
Se despatxa a comptaduria.

Teatre Novetats Companyía cómico-dramàtica del Teatre de la Comedia de Madrid. — Queda obert l'abonament desde aquesta data a l'Administració del teatre, de 11 a 12 1/2, de 3 1/2 a 5 i de 9 1/2 a 11 1/2 de la nit, reservant-se als senyors abonats a dies de Moda de la última temporada de GUERRERO-MENDOZA ses localitats fins el dia 26 del corrent.
Inauguració el dia 31 de maig.

TEATRE CÓMIC
Avui, dijous, festivitat del Corpus.—Tarda, a les tres.—Entrada 10 cèntims, «El nuevo Testamento».—A les quatre. Entrada 30 cèntims, per última vegada.
LA GENERALA
(2 actes) amb son colossal repartiment.
Lopeteghi-Rodríguez
Ferrer, Gorgé, Pedrola, Puertolas i el célebre tenor
MARCEL ROSAL
A les sis. Entrada, 35 cèntims. Per única vegada en funció de tarda, la sarsuela
MARINA
(2 actes). — Repartiment sublim; quartet de primer ordre). Lopeteghi, Rosal, Gorgé, Echeverri.—Nit, a les nou, cartell mònstre, 5 actes.—Primer: «El país de las hadas», per Ursula López i Pep Bergés.—Segón: Per última vegada,
Juegos malabares
per Lluisa Rodriguez, que es una de les tres úniques tiples d'Espanya que canten la cançó del «Pajarito».—Tercer: Ultima representació
MARINA
(2 actes), amb el mateix repartiment de la tarda. Quart: Exit immens «La carne flaca».—¡Neurasténics! ¿Volèu curarvos? Veniu a veure «La carne flaca» per Ursula López i Julia Gómez.—Divendres, reestrena grandiosa, «La canción del naufrago», creació insuperable de Pau Gorgé.—La setmana próxima, despedida de Ursula López, que no celebra benefici perquè tornarà. Molt aviat «Las bayaderas».

Gran Teatre Espanyol
Extraordinaries funcions pel famós professor
MAPELLI
Avui, dijous, dia 22, a les quatre de la tarde, i a dos quarts de deu de la nit. Escenes sugestives, escenes còmiques, lectura del pensament. Tracat miraculós, Hipnotisme, Animalogia, Mesmerisme, etc. Lo millor del repertori del professor
MAPELLI
Demà, tercera representació de les cinc úniques que donarà'l célebre professor MAPELLI.

DIORAMA
Avui, festa de Corpus, variat i escullit programa: «El bruto», «En mi casa no se besa», «Tierra prometida (1.000 metres), «Más grande amor»
PEQUEÑA FIFI
(1.000 metres)

Turó Park
Esplèndids jardins d'atraccions. — Avui, festivitat del Corpus. BANDA MILITAR. - TRIBU D'ORIENT. - Putxinel·lis. - Sardanes Sureda. Noves atraccions. Entrada, 25 cèntims.

SATURNO PARK
El millor park amb els sports i atraccions més notables del mon
Amenisarà diariament tardes i nits la reputada música del Regiment d'Alcántara.—Teatro Varietes del Saturno. Esplèndid programa, prenent-hi part la bellíssima Conchita Ripoll, el notable excentric musical Dorix, Trio Navarro i l'extraordinari home de foc, S. MENIER.—Les hermoses i simpàtiques ballarines MARI-ISABEL. — Avui, matinal de deu a una.
Entrada de passeig, 10 cèntims

POLIORAMA
9, Rambla d'Estudis, 9
Avui, 22, nit, a dos quarts de deu, estrena de la preciosa comedia en dos actes,
La careta verde
Se despatxa a compladuria.

Saló Catalunya
Avui, dijous, festivitat del Corpus, extraordinaria sessió matinal, a les onze, projectant-se
La alondra y el milano ó El muchacho de París
A la tarda, dues sessions, a les hores següents: Primera, a dos quarts de quatre en punt. Segona, a un quart de set en punt, de la colossal i assombrosa pel·licola, única i exclusiva per aquesta empresa, de 3,000 mts., 4 parts i 76 quadres,
La alondra y el milano ó El muchacho de París
Estrena de la xistosa cinta
Max practica todos los sports
A la nit, a dos quarts de deu, sessió completa, amb varies estrenes i la magnifica
La alondra y el milano ó El muchacho de París
l'exit dels èxits, lo millor, lo més bell, lo més interessant de quant s'ha vist és aquesta grandiosa i sentimental joia d'art cinematogràfic.
Demà i tots els dies
La alondra y el milano ó El muchacho de París

GRAN SALO KURSAAL
Centre de reunions de la distingida societat. Tots els dies precioses estrenes dels millors assumptes de fama mondial.

IDEAL CINE
Per estar l'estrena compromesa pera [...] millors teatres de Madrid, últims dies [...] gran èxit alcançat en el Cinematògraf. La [...] gia i colossal pel·licola que s'ha presentat.
Reina Luisa de Mecklemburgo-Strelitz Reina de Prussia
Bat el record de la presentació, tant per [...] com per sa magestat. El bressol que apare[...] la pel·licola és l'original dels fills de la [...] Lluisa, i se troba actualmet en el Mus[...] Hoenzollern. La carroça que surt en la cer[...] de la boda es la autèntica que fou de l'Em[...] dor Guillem I. Ambdós foren posats a disp[...] dels operadors pel majordom major del [...] Imperial. Part de la pel·licola es presa en [...] teixa illa del Pagó Reial, amb autorització [...] Direcció general dels jardins reials de Pot[...] Mereix un elogi especial l'acompanyament [...] sical tant per sa execució com per la insp[...] i per l'encert en la elecció.
Gran carrera internacional de Liverpool
Hi prenen part més de 30 jokeys i no més arriben a la meta. Nombrosos accidentes, d'ells mortals. Aquesta pel·licola ha sigut [...] per 30 operadors cinematogràfics conve[...] ment distribuits entre'ls nombrosos i peri[...] obstacles que sembraven el recorregut.
Avui, festivitat del Corpus, a les onze, Vermout extraordinari.

CINE PRINCEP ALFONSO abans Beliograff
Avui, dijous, esplèndit programa, sessió mout amb la «Corrida de la Prensa». Tarda, grama escollit, amb les darreres estrenes [...] setmana, projectant-se la pel·licola d'exit mens «Luisa, reina de Prusia». Nit, estrena sacional de la cinta de 1.000 metres «La m[...] de Pierrot, per la célebre artista Asta Nielsen, [...] trena: «Revista Pathé», «Max practica todos [los] sports», «Carreras de caballos en Liverpool», [...] vados por el amor» i altres.

Licor i Conyac Carmelitano
Desert de les Palmes Benicasim
En els principals Colm[ados]

MOBLES DE A. DIRAT
- Exposició permanent. -
DORMITORIS - SALONS MENJADORS, DESPATXOS, &
Especialitat en els d'estil anglès
Carrer S. Pau, cantonada Mendizabal

Avisos

L'ARXIU Llibreria de Joan-B. Batlle. Carrer de l'Argenteria, 66.
Gran assortit de llibres vells
Se remeten catalegs a qui en demani.

Vendes

Vàlvules de retenció de tots tamanys, marca alemanya a preus d'ocasió.—Carrer de Barbara, número 16.—BOMBES DE TOTS SISTEMES.

Bombes per aigua, vins i olis, de quadruple efecte, grans rendiments: se venen, cambien i lloguen. — Barbara, 16

A PLASSOS MOBLES SILLERIES LAMPARES, etc. — Sant Pau, núm. 54.

Venc en bon preu 1.335 metres terreny edificable, en el carrer d'Entenza, entre Aragó i Valencia. Informaràn: Passeig de Sant Joan, núm. 25, estanc.

Anuncis

Depilatori NIEVE

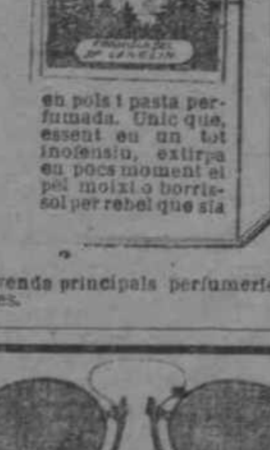

De venda principals perfumeries i drogueries.

Reconstituient
el més enèrgich dels reconstituients es el
VI DE BAYARD
PEPTONA FOSFATADA, que torna a totes les persones dèbils la Força i la Salut. Dipòsit en totes les farmacies. Colling & C.ª, Paris.

Gelatina de Carn de Gallina
Aliment poderós pera las persones delicades. Pot de cristall, 2 ptas.
E. Martiguela. Escudellers, 10

Lloguers

Saló per a despatx amb un o dos quartos per a habitació en punt céntric i primer pis. Precisen bons informes. Raó en aquesta Administració.

Sitges: Casa amoblada en el millor carrer que dona al mar. Raó: aqui a Barcelona, carrer del Cometa, 6, pis primer, segona porta (plassa de Regomir).

En Aiguafreda (La Lloveta), se lloguen cases-torres amoblades, al costat del bosc, amb abundant aigua viva, gran saló de reunions, billar, pista de patinar, etc., etc. Diputació, núm. 325, despatx. Telefon 925.

Casa de camp amoblada, per a llogar, a Palausolitar, aprop l'estació, linia Mollet a Caldes, amb moltes i espaioses habitacions, magnífica terrassa i vista esplèndida. Informarà D. Joan Casanova, Cambis Nous, 2, botiga. -Barcelona.

Compres

Alhajes or, plata, platí, monedes, y dentadures se paguen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga. Joseph Nuñes

Els més bonics segells del món
:: Segells artístics i originals ::
Segells commemoratius i jubilars
Els més ben escullits per a ilustrar
:: i enriquir una col·lecció ::
SON ELS DE LA MARAVELLOSA
Col·lecció artística
(50 SEGELLS DIFERENTS)
Girafa y dromedari de Nyassa. — Tapís de Persia. — Ossos y paisatges de Labuán. — Arabeschs perses. — Lleons del Paraguay. — Perroquet de Guatemala. — Llamas del Perú. — Convencionals d'Haiti. — Jochs olímpichs de Grecia. — Poblet de Somalis. — Grans homes de l'Ecuador. — Armes de Cuba. — Mapa del Panamà. — Chipre. — Tessalia. Commemoratius de Rumania, etc., etc.
VALOR EN CATALEC: **15** *Fr. NET:* **5** *Fr.*
VICTOR ROBERT, 83, rue Richelieu - PARIS
Demaneu el CATALEC del TIMBROFIL GRATIS-FRANCO i ab PRIMA GRATIS

Més de 5000 persones
poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fa l'examen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vosté té alguna dificultat als orguens visuals, vagi totseguit a
La Optica Medical
ahont, ab aparells matemàtichs, se li dirà si deu o no portar lentes; essent aquesta operació completament
GRATIS
Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles prismàtichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la óptica se refereix.
Boquería, 22-cantó Raurich

SALUT — FORSA
IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT
Reconegut per les més notables Academies y publicacions médiques
Adoptat pels Hospitals, Clíniques, Dispensaris y Sanatoris ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'esser un potentíssim accelerador de la NODRICIÓ y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI
"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ
:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910
Ab son ús *aumenta ràpidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixent radicalment la *febre, tos y esputs purulents* dels Tuberculosos. Es el tractament més eficàs en la curació de totes les afeccions consumptives, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat o agotament general*
Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Escròfula, Fosfaturia, Paludisme, Convalescencies, etc.*
Obtingut baix les formes SEMPRE INALTERABLES: *caxulsió, elixir, granulat*
VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS
Agents exclusius pera Espanya: Senyors GARATE GERMANS, de Bilbao.
VIGOR — JOVENTUT

Serveis de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE BUENOS AIRES
El dia 1 de juny, sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga i el 7 de Cádiz, el vapor
Infanta Isabel de Borbon
directament per a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA I MEXIC
(Servei del Mediterrani)
El dia 25 de maig, sortirà de Barcelona, el 26 de Valencia, el 28 de Málaga i el 30 de Cádiz, el vapor
Montevideo
directament per a Nova York, Habana, Veracruz i Puerto Mexico.

LINIA DE CUBA I MEXIC
(Servei del Nort d'Espanya)
El 17 de maig, sortirà de Bilbao, el 19 de Santander i el 21 de Coruña, el vapor
Alfonso XIII
directament pera Habana, Veracruz i Tampico. Admet passatge i càrrega per a Costa-firme i Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la linia de Venezuela-Colombia.
Pera aquest servei regeixen rebaixes especials en passatges d'anada i tornada i també preus convencionals per a camarots de luxe.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA
El dia 10 de juny, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga i el 15 de Cádiz, el vapor
Buenos Aires
directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata [...], Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els vapors [...] la mateixa Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega pera Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació [...] ferrocarril [...] Pacific, pera quins [...] tarifes [...]. També càrrega pera Maracaibo y [...] trasbord a Curaçao y pera Cumaná, Carúpano y Trinitat ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS
El 28 de maig, sortirà de Barcelona, havent fet les escales intermitges, el vapor
Legazpi
directament pera Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint per trasbordals ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO
El dia 2 de juny, sortirà de Barcelona, el 3 de Valencia, el 4 d'Alacant i el 7 de Cádiz, el vapor
C. de Cádiz
ambescales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tànger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Póo.
Regrés de Fernando Póo [...] fent les escales de Canarias y de la Península indicades al viatge d'anada.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, als passatgers als qui la Companyía dona allotjament molt cómodo i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei.
També s'admet càrrega i s'expedeixen passatges per a tots el ports del mon, servits per linies regulars.
L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en sos barcos.
Pera rebaixes a families, preus especials per camarots de luxe, rebaixes en passatges d'anada i tornada i demés informes que poden interessar al passatger, dirigir-se a les Agencies de la Companyía.
AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nòlits d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 %, en els nòlits de diferents articles, d'acord amb les vigents disposicions per'ls serveys de Comunicacions Marítimes.
SERVEIS COMERCIALS. — La secció que d'aquest servei te establerta la Companyía, s'encarrega de trevallar a Ultramar els mostraris que li siguin entregats i de la col·locació dels articles, quina venda, co n ansalg, desitgin fer els Exportadors.

EXTRAORDINARI A CUBA
Vapor Reina M.ª Cristina
Sortida de Bilbao i Santander el 11, de Gijón el 12, i de Coruña el 13.
Agents a Barcelona, Ripol i Companyía
Dormitori de Sant Francesc, 25, principal

DE VENDA A BARCELONA:
Senyors Vicens Ferrer i C.ª, carrer Comerç. — Fill de J. Vidal i Rivas, carrer Moncada, 21. — Don Salvador Andreu, Rambla de Catalunya, 66. — Senyors J. Uriach i C.ª, carrer Moncada, 20. — Senyors Riudor i Paret, Portal de l'Angel, 12. — Don Josep Segalá Estalella, Rambla de les Flors, 4. — Don Josep Viladot, Rambla de Catalunya, 38. — Don Antoni Serra, Pelayo, 9, Centre d'Especifics. — Viuda de Salvador Alsina, Passatge del Crèdit, 1, i en les més importants drogueries, perfumeries i farmacies.

Curacion del Estrenimiento
POLVOS DE CASSIA RICHELET
Laxantes - Depurativos Refrescantes
Muy agradables al paladar. No producen colicos
Empleado siempre con éxito en los sufrimientos del estómago, del intestino, en las enfermedades de la piel y de la sangre, en las turbaciones de la circulacion, reumatismos, gota, afecciones del higado, obesidad, etc.
Deposito en todas las buenas Farmacias y Droguerias de Espana, Canarias, y Baleares.
Laboratorio: L. RICHELET
Rue Gambetta, 13, SEDAN (Francia)
Depositario General para toda Espana:
D. Francisco LOYARTE
Calle S. Marcial, 33, esquina à San Ignacio de Loyola, 9, SAN SEBASTIAN
Precio: 3 Pesetas

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
i tot lo que's necessita per a feries
Antiga Casa. — T. COSTAS. — Palla. 13 i 15 pral.

GONAROMAT
Es un nou y magnífich preparat en forma de càpsula contra les **PURGACIONS,** el **CATARRO DE LA BUFETA** i altres afeccions anàlogues.
Efecte ràpit i enérgich. Res d'indigestions ni ròts, car les càpsules passen per l'estómach sense disoldres. Tampoch hi ha perill d'afeccions renals. — De venda en totes les farmacies en capsetes de 45 a 90 càpsules. — Importadors:
M. DALMAU-OLIVERES
Ronda de Sant Antoni, 1. - BARCELONA
PEREZ, MARTIN i C.ª
Alcalà, 9. - MADRID

CATARRO dels NOYS
L'ANTI-CATARRAL BORBONET, es el veritable específich acreditat pera curar sa pochsdies la COQUELUCHE y BRONQUITIS y tota mena de tos de les criatures.
Dipósits: Farmacia del autor, Cirlot, núm. 11. — Doctor Andreu. — L. Viladot y Rambla de les Flors, número 1.

Mobles Higiénics de Jonc Esmaltat "ROTEN"
Marca registrada

Fàbrica sense sucursals
Passeig de Gracia 115 Barcelona
Manufacture Parisienne

MAQUINES, UTILS I FERRAMENTES DE PRECISIÓ
FRANCISCO LAYRET - Passatge Madoz, núm. 1, pral.

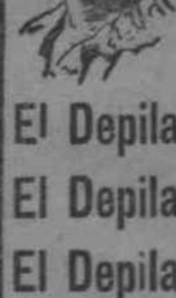
Depilatori Maria Stuard
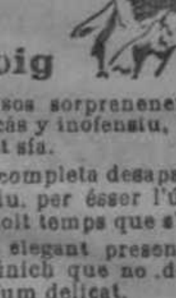
Usant aquet Depilatori may tindreu pèl moixí
La dòna, en totes ses edats, deu procurar fer sempre forsa goig

El Depilatori Maria Stuard és el millor de tots els depilatoris, per sos sorprenenents y maravellosos resultats. Es el més eficás y inofensiu, puix no irrita'l cutis per delicat y fi que aquet sía.

El Depilatori Maria Stuard és el més eficás perqueab son ús s'obté la completa desaparició de tot pèl moixí y pèl. Es el més inofensiu, per ésser l'únich quina aplicació no perjudica may, per molt temps que s'usi.

El Depilatori Maria Stuard és indispensable en tot tocador per sa elegant presentació en frasch de cristall tallat y per ésser l'únich que no despedeix mai olor, puix la pols conté un perfum delicat.

El Depilatori Maria Stuard és el mes práctich perque en molts casos, y especialment en edat jovenil; n'hi há prou ab una o dues aplicacions pera que desapareixi per complet el pèl moixí y pèl, y no torni a readaréixer. No taca y deixa'l cutis ters y hermós.

El Depilatori Maria Stuard deuen usarlo les senyores y senyoretes en totes ses edats. Les mares deuen aplicarlo a n'aquelles de ses filles que en principi els apareixi pèl moixí. Els joves que per la seva edat no tenen ben poblada la barba y bigoti, evitarán ab son ús les molesties de afeitarse. També evita erupcions a la cara, etc., etc.

N.º 1.—Pera que desapareixi'l pèl moixí **N.º 2.—Pera que desapareixi'l pèl**

Els prospectes expliquen la manera fácil d'usarlo. Se vèn a la perfumeria Lafont; drogueries de Vicens Ferrer y C.ª; Riudor y Parés, Portal del Angel, 14, y farmacia de Botta y Baltá, Rambla de Catalunya, 1.—Se remet certificat per correu enviant als senyors Botta y Baltá 7 pessetes en segells de correu o lletra de fácil cobro. Se suplica envíin nom y senyes ben inteligibles.—Preu: 6 pessetes frasch.

Epilepsia (mal de Sant Pau) Corea (ball de Sant Vito) y demés enfermetats nervioses, se curen radicalment ab l'ús de la Poció Antiepilèptica del doctor Sanmiguel.

Anemia, Clorosis, y en general totas las malaltias de pobresa orgánica, se curen radicalment usant l'Extracte reconstituyent del doctor Sanmiguel.

Dipòsits: Dr. Andreu y farmacia Dr. Martí, Ronda St. Antoni, 48, cantonada Poniente.

Aixarop del professor Girolamo Pagliano (de Florencia) polvos i catxets
- El millor depuratiu i refrescant de la sang -
65 anys d'éxit creixent son sa millor recomanació
Exigíu sempre'l nom del professor **GIROLAMO**
Se ven en les principals farmacies i drogueries
Unics agents a Espanya: J. URIACH I COMPANYIA. — Moncada, número 20, Barcelona

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogía artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

La Verge del Claustre de Solsona

La Verge del Claustre de Solsona

Demano per parlar

Carta oberta a mossèn Joan Serra, conservador, del Museu Episcopal de Solsona.

Respectable i estimat amic: ¡Bé vos ha costat prou, en nom de Deu, de dir-nos el vostre secret o troballa sobre la data de la Verge del Claustre!

Jo'm creia que quan vaig publicar la monografía que acompanya les nostres fotografíes i que vos, amb nàs de rata de biblioteca, olorareu que era feta per «una digníssima i en gran manera erudita autoritat eclesiàstica» ja'n tindríau prou per picar-vos l'amor propri i fer-vos dir lo que sabíau.

Mes, espera que esperaràs i vos callant sempre.

Va ser aleshores quan el meu amic en Lluis Folch me va demanar els datos per

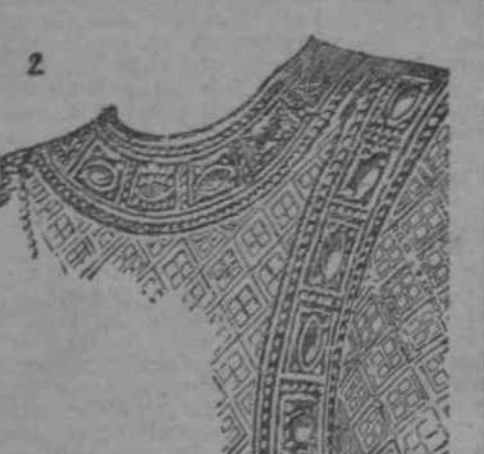

(Fig. 2)

fer el seu article. Ja podeu pensar amb quin gust l'atiaría i si no hagués sigut el seu compromís amb els Estudis Universitaris l'hauría fet esperar a fí de poder publicar tots els dibuixos que van en aquest article, més me faltaven les fotografíes i no podía pujar a ferles, de manera que vaig tenir que acontentar-me amb deixar-li els dibuixos que «l'autoritat eclesiàstica» que esmenteu, i que més avant vos diré quí és, havía fet com pogué i no com volgué.

Per fí, amb tan mallar vos hem reblanit i vulgau o no heu tingut de dir-nos lo que sabíau, i com que sou un home d'estudis i clar enteniment haveu dit i confirmat lo natural i de raó, so és que l'imatge és del XIII.

Mes, amb la vostra troballa tenim sols un fonament, o millor dit, un dato més (i per cert força important) per asseverar aquesta tesi, més jo trobo que tindriau d'esbrinar-ne d'altres de documents i això és lo que vinc a proposar-vos.

No cal dir que vos no pensareu que'm vull ficar en camises de «once varas» (com vulgarment se diu), sinó que sols portat per mon afany de que's faci llum sobre'l particular, vos dono tot lo que tinc recullit a l'objecte de que vegeu si serveix d'alguna cosa.

Jo en el vostre escrit hi trobo una omissió ben important, ço és, que deixeu com un drap brut a la gent del renaixement per «destructora de totes les arts no inspirades en el classicisme» i rebleu el clau creient que pels administradors del 1600 «hauría sigut una mengua construir en estil gòtic», segurament voleu dir perque'ls havía entrat la febre del renaixement, i ¿voleu dir-me per què no parleu de lo que han fet els administradors d'ara? ¿Es això una omissió deliberada? ¿Potser és prudencia o temor exagerat? Mes nó, que vos, en coses d'aquesta mena, sou valent i decidit.

Trobo que si els administradors del 1600 ja eren tocats de la influencia del renaixement, als d'ara encara els deu durar la peste (i al dir als d'ara, enteneu als que aprovaren els plànols i obres del cambril ara acabat).

¡An aquests sí que'ls havíau de fuetejar de valent! ¡El vostre silenci és imperdonable! ¿Que potser íntimament no'n protesteu de que hagin posat la nostra magnífica Verge dintre d'aquell saló de restaurant modernista? Aquesta colla de patums mereixen que's faci una plaça a les afores del cambril i allí se'ls eregeixi un padró commemoratiu, més padró d'ignominia, perque les generacions futures, al veure profanat el sumptuós absis romànic amb el veinatge d'aquella ridícola obra, sàpiguen quí fóren els destructors d'aquella maravella. Ja'n deuen haver quedat de descansats ara que han lograt entronitzar la moda de les espardenyes i barret de copa! Puig no altra cosa és la profanació de posar la soperba imatge romànica entre aquelles lluïsors de guix i pedra marbre.

¡Oh! i no'ls podeu dir que vagin a emmirallar-se a Ripoll o a Sant Martí Sarroca, perque de segur que cap de tots ells sab aon cauen aquests pobles.

M'agradaría saber si'l plànol presentat per l'arquitecte, va ser aprovat per tota la vintiquatrena, o sols per quatre capistostos o administradors, i com no és difícil saber qui eren en aquella època els tals senyors, poder formar un quadre comparatiu de capacitats, segurs de que trobaríem que la majoria feren com els conills de guix, que diuen que sí tot el día.

Hem d'ésser humans i com a tals no podem donar el tant de culpa igual a un adroguer, sastre, botiguer de robes, cadiraire, oller, calderer, impressor, pintor, etc., a un advocat, notari o sacerdot, tots ells, davant de tot, excel·lents ciutadans, cumplidors dels seus devers i honorables com a particulars, més que per raó de sa professió cada ún té de tenir diferents graus de cultura i els homes de carrera tenen doble culpa en haver donat el seu vot en semblant barrabassada.

Per a intervenir en coses d'art, al cap s'hi té de tenir quelcom més que serradures, i cregueu, amic mossén, que aquests senyors han demostrat que no hi tenien altra cosa, i encara corcades.

I que no donguin la culpa a l'arquitecte, perque és llei establerta que qui paga mana i si haguessin demanat una capella romànica aquest senyor sab aon té la ma dreta per fer això i altres coses.

Es clar que vos podeu dir-me que tot això va ser un pasteleig armat entre dos o tres de l'olla, més, ans de que prengueu sa defensa, feu el favor de dir-me de que servíen tots aquests senyors, que si això fos veritat, caurien encara en una responsabilitat més grossa per haver deixat fer sense intervenir-hi. Donant el seu vot teníen l'escusa de que no'n sabíen prou, més callant i deixant fer no tenen perdó de Deu.

Si diuen que han volgut seguir l'estil del reste de la capella, pasterada, perque vos sabeu que prenent-se la molestia d'esgratinyar sota d'aquelles motllures, hauríen trobat, potser, quelcom com una volta de canó que els hauría donat la trassa del camí a seguir.

I, per fí, que amb trenta mil i pico de duros que porten gastats amb tan mala sombra, podía haver-se fet una cosa més en consonancia amb l'estil de l'imatge i amb l'ordre de l'absis forà de l'altar major, i preocupar-se un xic de fer canviar el cap de l'infant que la Verge porta en braços, que tothom sab que no havent-se pogut trobar l'autèntic quan la crema de la capella, n'engiponaren un que està tot lo malament possible i que desdiu de la magestat de la imatge.

Prous mestres esculptors tenim que amb poc gasto hauríen modelat una testa més en consonancia amb el conjunt.

I ara perdoneu l'exabrupte i anem a lo nostre.

Que la imatge és del XIII, voila la qüestió.

Espurguem de la colla de savis que n'han parlat al P. Camós, an en Costa i Bofarull, al doctor Dachs, al doctor Riu i altres (E. P. D), puix tenim per ben sapigut que cap d'aquests senyors escriguè amb prou desembraç i coneixement pregón de l'assumpte, lligats tal vegada per aquesta tradició de la troballa, que vos heu sortejat tan magistralment, donant-li un caient de verossimilitut que en rès perjudica la fè dels que creiem en les tradicions dels nostres avant-passats.

Tots aquests senyors no feren més que fantassejar i buscar arguments per una cosa que era ben difícil, per no dir impossible, de provar, i tots aquests

(Fig. 1)

arguments queden suficientment destruits per la filípica que tant el doctor don Jaume Viladric (la erudita autoritat eclesiàstica, a quí feu referencia) transcriu en la monografía que acompanya les nostres fotografíes, com vos en el sarandeig ben merescut que'ls doneu en el vostre llibre, perque jo, el més petit de tots, m'entretingui ara en rebatre lo que diuen.

Parlem de la primera pedra llençada amb tanta prudencia com erudició per l'esmentat doctor Viladric, en la ja esmentada monografía.

¡Me va costar molt convence'l de que escriguès aquelles curtes ratlles! Ja ho compreneu, vos tenía de tirar per terra tots aquells castells de cartes construits per aquells saviassos pous de ciencia que anteriorment s'havíen ocupat de la qüestió, i jo sabía que si posava mà a la ploma passaría per sobre de tot per fer surar la veritat.

I no vaig equivocar-me.

En la carta acompanyant l'original, me deia, entre altres coses, «La data en que fou feta la imatge no l'he volguda expressar clarament, qui sàpiga llegir ja la veurà entre els datos que hi poso.»

I me demana d'intercalar els dibuixos que després ha publicat en Folch, dolent-se de que no siguin fotografíes.

De cap manera m'autorisà per posar-hi el seu nom, fou tot inútil, «firmi-ho vostè—me deia—més endavant ja ho direm», i rès, que la monografía quedà anònima.

Jo, que ja feia temps cercava una ploma ferma per lligar tot el recull de datos gràfics que tenía en cartera, al llegir la monografía me vaig convéncer de que no anava errat i de que aquells ossaris dels Vilarós que tantes rumiades me costaven per sa semblansa amb l'indumentaria de la imatge, teníen una relació íntima, que junt amb els fragments de la època que's guarden en el museu, podíen servir de comprovants per fixar la data de la imatge. Al doctor Viladric també l'havíen impressionat aquelles semblances, i això fou prou perque m'esperonés a completar el meu recull.

Per altra part, com siga que vos ne parleu tan poc i an en Folch també l'impressionàren és per lo que vull provar de moure el vostre estímul per a veure si puc sumar el vostre vot autoritzat a la nostra tesis.

Com vos deia, aquests fragments i ossaris tenen una íntima relació amb l'imatge,

(Fig. 5)

ja siga per a provar l'època de sa construcció, ja tal vegada per a treure en clar si en Berenguer de Font fou l'esculptor que la modelà.

En Pons de Vilaró morí, l'un en 1298 i l'altre en 1306. Vos dieu que en 1272 en Berenguer de Font era cerraller de Monastir, i que en 1249 an aquest senyor ja'l premià el senyor de Riuer amb una donació per haver edificat l'Imatge «vovis Berengario de fonte qui dictam. Imaginem he dificastis», i jo pregunto: ¿en Berenguer de Font no podia ser viu quan morí en Pons de Vilaró? ¿i no podía el seu parent, germà, o lo que fós, haver-li encarregat la construcció dels dos ossaris? Això com a primer argument per a poder deixar sentat que en Berenguer de Font es l'esculptor de l'Imatge.

Si'm pregunteu per què, vos contestaré amb els adjunts dibuixos dels quals no podeu duptar perque son fets sobre les fotografíes originals per un procediment modernissim que hem importat fa poc i amb lo qual s'evita tirar gravats directes sobre paper de diari, que la major part de les vegades vos deixen a les fosques.

Doncs bé, comensem per les cenefes; compareu el dibuix núm. 1, cenefa dels vestits de la Verge i fill, amb els números 2 i 3, cenefes dels vestits de les jacents dels dos ossaris, i diguèume amb tota la sinceritat de que son capàs, si això no acusa la mateixa mà, la part del coll del vestit de la Verge és un xic més rica d'ornamentació i és segurament perque l'autor va tenir en compte que una reina té d'anar més ricament vestida que un bisbe, mes la pedrería és igual una oval i una rodona amb poques variants de dos del mateix istil seguidament. Els plecs del roquet o lo que sigui de l'altre jascent, núm. 3, compareulos amb els que fa la túnica de la Verge sota del ceptre i veureu que son calcats.

El dibuix núm. 4, que és el puny i mà amb que aguanta el llibre la estatua jascent del bisbe, compareula amb el núm. 5, que és la de la Verge, el puny clòs de la mànega és més ric en el de la

(Fig. 3)

Verge, més la pose és completament igual i inspirada per un mateix cervell.

Mes ara ve lo gros; si tot això no vos diu prou, comparem el núm. 6, part inferior de la jascent del bisbe, amb la núm. 7, part inferior, de l'Imatge i mireu aquests plecs i volutes, la ornamentació del calsat, sempre més ric en la reina excelsa que en son servidor i tantes altres coses, i diguéume, reverent erudit, si tot això no sembla fet de la mateixa mà.

La llàstima és que les testes de les estatues estàn fetes malbé i no puc donar-vos en el tras per a completar la nostra asserció.

No podeu negar que aquestes obres tenen el mateix origen, i per conseguent, o bé confesseu que en Berenguer de Font fou l'autor d'ambdues, o bé aquest senyor fou sols el mandatari que feu fer l'Imatge, dupte que ja apunteu al trobar que en Berenguer de Calders fa una donació al dit Berenguer de Font «qui dictam Imaginem edificare et construere fecistis».

Mes, com sembla que vos decanteu per creure que en Berenguer de Font fou l'autor, amb lo que dieu den Guillem de Calders, «judicant-lo un sobrevingut en aquestes terres i el menys informat per a saber si en Berenguer de Font fou el qui construí o feu construir l'Imatge, perque residía a Llanera, lloc distant més de quatre hores de Solsona», és necassari que busqueu deslligorador a totes aquestes casualitats i semblances, si'ns voleu deixar sentat com esculptor del quatrecents al senyor Berenguer de Font.

A tot lo dit, que sols ho és per a documentar l'imatge com filla del XIII, afegint-hi la relació de factura que té amb el fragment, dibuix núm. 8, que's conserva al museu i a que fa referencia el senyor Viladric, els plecs de ropatge, mans i expressió del qual se relacionen amb l'istil de l'imatge.

«No quito ni pongo rey», mes que consti que porto el meu grà d'arena an aquesta qüestió, creient fermament (salvant vostre autoritzat parer), que si vos preneu la molestia d'estudiar aquests ninots, tal vegada els creureu dignes de figurar algún dia en el recull de datos a la moderna que, a no duptar, passaràn a la posteritat refosos en un sol llibre per a perpetuar els treballs fets sobre aquest assumpte (cadascú a la seva manera i amb els seus medis) per tots els qui estimem les coses del nostre art.

Vulgau, amic reverent, rebre amb les presents ratlles el testimoni d'una ferma devoció i consideració més distingida.

Adolf MAS.

(Fig. 1)

Notes sobre art

Quelcóm sobre'l prefingut astigmatisme del Greco.

Basta fixar un breu moment la vista en una pintura del Greco, per a restar convençut de que l'allargament de les figures respòn a un «sentit de proporció». Això ho compendrà immediatament un artista.

Perque l'allargament produït per un defecte de visió, no fóra «sentit»; no fóra «subratllat», com ho és en el Greco; no fóra, en fí, «expressiu».

Nosaltres, que vàrem tenir ocasió de conèixer tant com se pugui conèixer la manera «mecànica» d'allargar de la màquina fotogràfica, en uns treballs realitzats amb l'eminent arquitecte Gaudí, sabem lo que va d'aquest allargament mecànic, an aquest altre «volgut», del Greco. Se tractava d'allargar unes figures que per anar a més de divuit metres d'alçada hauríen resultat, vistes d'escors, sensiblement curtes. I per a obtenir aquestes imatges allargades se li va ocórrer a en Gaudí, sempre fecón en recursos tècnics de tota mena, fer caure la imatge sobre de la placa fotogràfica, obliquament. Aixís vàrem obtenir, matemàticament, l'allargament necessari per a que les imatges, vistes d'allí on se tenien que mirar, quedessin en bona proporció.

Estem, doncs, més que familiaritzats amb aquest allargament purament mecànic, i per això podem dir que difereix absolutament d'aquest altre del Greco, que, com hem dit, respòn a un sentit de proporció.

Ens ha dut a parlar d'aquest suposat astigmatisme del Greco un article de l'Azorin (de lògica irrefutable com tots els d'ell) en el que surt a la defensa del pintor cretense, i les emprèn contra d'un senyor Beritens, especialista en les malaltíes dels ulls, que recentment ha publicat un llibre baix el títul de «Aberraciones del Greco, cientificamente consideradas».

Doncs bé; la raó està de part de l'Azorin, artista, i no d'aquest senyor. Ell podrà ser tan eminent com se vulga dins la ciencia; mes en punt a jutjar de l'art, que'ns perdoni, mes li hem de dir que no ho entén. Que si ell tingués aquest exquisit sentit per a jutjar d'aqueixes coses, les mateixes demostracions gràfiques que'ns dona en el seu llibre, li hauríen fet veure lo contrari. El Sant Joan de Rubens, allargat mecànicament, prova això que diem, puix l'allargament és «uniforme»; al pas que'l Greco allarga més unes coses que altres, «segons el seu sentir». Davant de les pintures fóra molt fàcil demostrar això; mes tothom pot constatar lo que diem examinant-les. Per tot artista saltarà a la vista que l'allargament respòn an aquest sentit de proporció de que hem parlat.

Mes, per què'ns ha d'estranyar que'l Greco allargués les figures? ¿Per què més, això, que altres coses ja que en ell tot se surt de lo ordinari? En el Greco veiem perfecta unitat; i aquest allargament, l'ambient en que'ns posa el seu art, lo tràgic dels cels, el color, certa manera de desencaixar les figures, la composició, la interpretació original dels temes, tan personal, tan única, tan Greco; tot plegat és quelcom d'una sola peça, en conjunt maravellosament armònic. De manera que «normalitzar» les seves figures, com ho ha fet aquest senyor, és un ver sacrilegi que no li perdonarà cap artista.

Una a una refutaríem les afirmacions que fa en son llibre, mes ni tenim el temps sobrat per a fer-ho més llargament, ni fóra possible en un article de diari. Amb tot i això direm ara de passada que «dos crueles borrones» de que Pacheco acusaba al Greco, no devíen ser els retocs per a esmenar lo que la fatiga en la vista feia veure al Greco més allargat encara, al cap de cert temps de treball; puix, a no ser en treball minuciós, mai el pintar fatiga la vista. Lo que hi hà en això és que Pacheco era un vulgar realista a qui feia nosa tot lo que no fos «imitació». D'aquí, doncs, que'ls perfils enèrgics del Greco, la vigorosa manera de pintar d'ell no fós precisament del gust d'un pobre pintor que no veia més enllà de lo que pot veure la cambra obscura i que realitzava els prodigis de fer oleografíes a mà o poc menys. A més, ¿quin és el pintor que no retoca? ¿Surt quelcom de realment notable sense correcció i treball de depuració? Recordi's que Lleonard de Vinci, per a no més citar-ne ún, va menester sis o vuit anys per a pintar la Gioconda.

J. TORRES-GARCÍA.

Extracte de les conferencies sobre l'ornat i il·lustració del llibre.

II

Assistim a un d'aquests moments de l'humana evolució en que l'home sembla despendre's de sa feble condició i revestir magnituts que l'acostin a son orígen i model, deslliurament quals dolors de gestació fan trepidar la terra i sos fruits l'enllumenen amb aurores de reverdiment.

La Renaixensa: mot que si no és just com a valor filològic expressa bastant l'idea que l'integra.

En efecte, un món que renaix, una civilisació extinta qui ve a nodrir, crear

(Fig. 8)

amb les seves desferres nous gèrm de vida semblant en això a la ev ció de la materia, que enclou en mateix de les formes mortes, entre seus «detritus», la gènesi de nous ganismes en un cicle infinit, inag ble; d'igual manera, doncs, la espl dor de l'antiga Roma, com la d sol que's tramonta, ve a il·lumina front de l'home i una nova fo del pensament humà veu la llum.

Cercador etern d'una Veritat tot recòndita l'ha cercada primer en el després en la terra; primer en D després en sí mateix. I afanyosam

(Fig. 4)

estudía les seves propies obres temps oblidades i aquest estudi fo la base de tota la ciencia del Rena ment. L'erudició, la recerca dels tigis de una civilisació extinta fan l'home docte, lletrat, a l'ensemps q complementa el seu refinament que quants segles de constant guerrejar p l'establiment de les novelles socie no li havíen permès assolir.

Aquest afany d'erudició prompte vidí als homes en dues castes: la d illetrats, la dels acurats llatinistes la del vulgus».

Examineu la pintura i no troba un sol que no acusi la sapiencia son autor, ni un Naixement sense pòrtic corinti i sense una columna reveladora del cultiu de l'arqueolo greco-llatina; i aquesta tenden accentuant-se cada día més, decau la pedantería i aquest refinament cau en l'ampolositat; ambdós elemen formen lo barroc.

I barroca és la ornamentació del bre durant tot el 600; alarde de sapi cia, habilitat tècnica, inflada ampo sitat és la característica dels de l'època. l'Il·lustrador segueix de a la vora a l'autor en sa sabidu i en son acurat cultisme i arren veureu superbes columnates, mag tics pòrtics, elements emprats a l'a

(Fig. 8)

GRANS TALLERS DE FOTOGRABAT
C. Murtra
Hospital, 49, principal. - Barcelona

P. REIG I FILL
MOBLES
Tallers:
CARRER UNIVERSITAT, 21
ARGUELLES (Diagonal), 512 bis
DESPATX: PASSEIG DE GRACIA, 27 CASA FUNDADA EN 1852

En la Llibrería Nacional i Extrangera
72, Rambla de Catalunya, 72
(cantonada Valencia)
Novetats en llibres d'Art i reproduccions gràfiques

RENART & C.IA
Gran assortit en objectes d'art, fabricació de la casa, propis per a regals
Reproduccions, clàssic i modern
Retrats, obres d'art dels grans mestres
Exposició de reproduccions fotogràfiques al carbó
Grabats, Marcs i motllures d'art
271, Diputació, 271
(entre Claris i Passeig de Gracia)

ESTEVA Y C.ia

LA PINACOTECA
MARCS I GRAVATS
Carrer de Corts, núm. 644

Mobles Artístics
Joan Busquets
GRAN PREMI D'HONOR
LONDRES - 1912
Aquesta casa no ha trasladat el seu despatx; segueix en el carrer de la Ciutat, número 9

Comers de Antiguitats
DE
Francisco Llorens
Bou de la Plaça Nova, 9 i 11
BARCELONA

Compra i venda d'antiguitats
ANDREU MASSOT
Baixada de la Presó, 5, i Plassa Rey

...itectura de l'època i com ella carregats, pletòrics, dirigint-se, ans que tot, al «sensus» en un afany de «verisme», totalment desvirtuat el principi d'ornat ...nc que a primera vista no ho sembli.

I aquí m'atreviré a sentar una apreciació personal, que tal volta estigui en desacort amb opinions més autorisades, a l'indicar, seguint nostre plan, quins fóren els mestres.

El Renaixement fou italià d'orígen, de tots els pobles que tenía al seu voltant, per afinitat de raça, per la preponderancia política del moment, cap encarnà, al meu judici, com l'espanyol en Arts i Literatura.

Els elements de la Companyía de Jesús, espanyols per orígen, italians per adaptació, imprimiren una nova modalitat a l'Art del Renaixement, donant lloc al barroc, i és per això que crec que els millors exemplars dels llibres del 600 devem buscar-los a Italia i Espanya, talment com les demés produccions d'Art.

SEGLE XVIII

Un poble s'alça rival del colós espanyol i que després d'una empenyada lluita a poc a poc li arrebassa la seva dominació; i l'hegemonía política passa a mans de la França sots l'esguard i la mà d'un home d'extensos plans, de coratge emprenedor, el caràcter dominador del qual imprimeix a tot lo que el volta sa reial voluntat i son sobirà estigma. Parlo del Rei Sol. Dotat a l'ensemps d'un refinament gairebé decadent aspira a fer de son regnat el regne de la gracia i immediatament el llibre reflexa aquesta tendencia, entrant en una nova fase, al meu humil veure, bon xic més ben orientada; ja l'il·lustració revesteix un caient de cosa ornamental i lluny de trobar-se aquests dos elements divorciats, sempre se'ls troba units, ja que no absolutament compenetrats. Veginse, si no, les gracioses edicions de Fragonar, de Bucher, de Desplaces, de Laurents.

Mes, sobrevenen els aconteixements que somogueren la França en l'últim terç del sigle XVIII i les arts, totes, caigueren en una atonía deplorable, com sempre que'ls pobles debaten qüestions d'ordre polític, i l'ideal polític de la revolució, de ridícola imitació d'Esparta i Atenes, produí en el llibre un pseudo estil que cristallisà en l'Imperi amb el segell de la magestat fabricada per encàrrec.

D'aquells aconteixements, tant com de les naixents conquestes de la Ciencia, n'eixí el criteri modern: Industrialisació. Heusaquí el crim de la humana aspiració: ¡Pobre llibre!, ell és el qui més directament se ressentí durant més de vint anys d'aquest absurde social, caient en una abjecció extraordinaria que no basten a esborrar unes quantes obres plenes de bona fè, apreciables i tot si'ns col·loquem en el seu punt de vista.

Ja l'il·lustrador no té altre ideal que donar una visió lo més fotogràfica possible, perque els homes de Revolució han declarat unànimement que no hi hà esperit; sols materia, sols la veritat és apreciable. El mal és que's van descuidar de dir-nos què és lo veritable, si els molins de vent o els castells.

Representar l'escena és el suprem ideal de l'il·lustrador, amb tot el seu relleu, amb tota la seva realitat, l'ornat, lo més barato la vinyeta tipogràfica, que la fundició produeix fins a l'infinit i això naturalment sense acord, sense armonía, sense caràcter híbrid.

En el pròxim article examinarem el moviment darrer del llibre.

Antoni SALÓ.

Crònica

Sobre la venda d'objectes d'Art de la Seu de Girona

El canonge secretari de l'il·lustre Capítol de la Seu de Girona ens diu en una lletra rescentment rebuda, que és fals tot quant se diu respecte a la venda d'objectes d'art per aquell Capítol.

Nosaltres, a pesar de ser rebuda per molt bon conducte la noticia, posàrem el títul de la mateixa entre interrogants, perque ens resistiem a creure semblant acte, que hauría sigut vergonyós, tant com perjudicial pels interessos artístics de Catalunya.

Celebrem molt que aixís hagi sigut, i acceptem la indignació de la lletra de referencia, molt gustosos, perque encara que d'ella rès ne mereixem, ja que rès afirmavem, ella diu molt en pro del Capítol de la Seu gironina i del canonge que escriu, car sentir-se indignat per la suposició d'atribuir-se-li un fet semblant, diu molt en son favor.

Tant de bò tots aquells als qui està encomanada la conservació dels nostres tresors d'art religiós, prenguessin semblant actitut, i se sentissin aixís tant verament ferits al suposar-se'ls poc cuidadosos en el cumpliment dels seus especials devers en aquests termes, de les coses d'art.

Venda de dibuixos de Rembrandt

El dia 27 del mes que som tindrà lloc a Amsterdam, en la galería Muller i Companyía, una venda pública de una trentena de dibuixos originals de Rembrand, per a la qual els col·leccionistes fèren el seu viatge.

Abans de començar-se la venda s'han fet per part de poderosos col·leccionistes americans ofertes altes que faràn pujar el preu d'aquests dibuixos segurament a alçades no conseguides fins ara.

El buste de Ramon Lull modelat per en Clarà

Del nostre confrare «Soller», que's publica en la vila mallorquina d'aquest nom, copiem el següent solt, que fà referencia a un plan d'exornació de un passeig que ha de pendre el nom de Ramón Lull.

L'escriptor que firma amb el pseudònim d'Alanis de la Lluna, diu, donant una mostra de bon gust i de sobrietat veritablement ciutadana:

«Tornem ara a lo del passeig de Ramón Lull, que tinc una cosa per dir.

Si soc jo entusiasta del projecte,—lo mateix que d'aquell altre de reforma de l'edifici i voltants de la Casa de la Vila,—bé ho sabeu vosaltres. Però vull fer observar una cosa an el seu autor, i és la conveniencia de lligar de qualque manera an aquest projecte el nom de Ramón Lull. Perque aquest nom, per si sol, té un sabor tan propi, un «gust» tan diferent del gust artístic del passeig!

Vejam si li agradaría aquest «fermai»

En Josep Clarà, deixeple il·lustre de Rodin, el Miquel Angel dels nostres temps, és, avui, per més que'ls burgesos no se'n siguin temuts encara, el més gran esculptor d'Espanya. Perque, dic jo, ¿què suposen totes les merengues que fà, ha fetes i farà el senyor Benlliure, devora un nàs i una boca modelats den Clarà?

Aquest esculptor, qui guanyà recentment a Amsterdam el premi de honor a un concurs mondial, acaba d'esculpir un buste de Ramón Lull qui val per un buste de Sòfocles o de Homer. ¿Hi hauría un lloc per ell en el passeig en projecte? Que ho pensi en Bernareggi. Crec que obtendríem fàcilment de l'autor i del propietari (que és la Diputació de Barcelona), el permís de reproduir-lo; i sería una magnífica manera de motivar el nom d'aquest passeig sense llevar-li gens de caràcter. Perque, és clar, no's tracta—¡Deu ens en guard!—d'un «monumento» El bust, discretament emplaçat a un lloc de preferencia, però amb suma simplicitat, no havía de tenir més valor que'l d'un detall significatiu dins la decoració total.

Per altra part, el Ramón Lull den Clarà no és el que aquí coneixem, vull dir el que ens figurem conèixer. No és el màrtir de Bugía qui's venera en els altars, i que es més propi i respectuós venerar dins les iglesies que en mig de una plaça pública. Es el Ramón Lull pensador, el gran clàssic de la nostra llengua, el geni de la nostra Raça, encarnat en una soperba testa de niçaga helènica que sembla que acabi d'ésser desenterrada.

Davant ella aniríem els artistes a pregar al nostre sant i al nostre savi que tornés el país aon va nèixer al camí de la tradició, de la grandesa espiritual i de la noblesa.

¿Fà l'idea?

Exposicions d'Art à Amsterdam

S'ha inaugurat darrerament a Amsterdam una exposició de les obres dels pintors belgues, que resulta força interessant.

En la mateixa ciutat, s'obrí dies passats, el primer saló internacional dels independents, amb la qual s'ha inaugurat el nou local que la Societat d'Artistes Independents de la Holanda ha fet construir a la Villaerstraat.

Les obres exposades son unes cinccentes.

L'Exposició de pintures bel sigle XIX à Madrid

La llista de les principals obres concorrents a la exposició de pintors de la primera meitat del sigle XIX, organitzada per la Societat de Amics de l'Art de Madrid, és la següent, que donem aquí per l'especial interès que tenen sempre les llistes dels artistes morts, ademés de l'idea que per ser ells se podràn formar els nostres lectors de la exposició de referencia, de la obertura de la qual donàrem noticia a son temps.

El Rei ha enviat un quadre de «Los Picos de Europa», de Villamil, i les «Tres Marías», de don Frederic Madrazo. Els retrats de María Lluisa i Carles IV no han arribat encara a la sala de Goya.

De S. A. la infanta Isabel s'exhibeixen un retrat de la comtesa de París i altre de S. M. el rei don Francisco de Asís, de don Frederic Madrazo.

La exposició contè quadres de Villamil, Camarón, Rotalde, Carmona, Parra, Alenza, Lameyer, Madrazo (don Vicens), G. Velázquez, Arraez, Buchelli, Cabral, Tejeo, Esquivel, Rodes, Lucas, Eusebi, Gutiérrez de la Vega, Gómez (D. A.), Ramos, Pelegrini, Fernández (D. J.), Carnicero, Maella (don Mariano), Esteve, Mercar, Cardedera, Bayeu (don Francisco), Calbó, Carnicero, Pescaret, Esquivel, Ortega, Ferrant, Madrazo (don Lluis i don Josep), Solà, Ribera (don Joan), duc de Rivas, Elbo, Brochetón i Van Halén.

De Goya s'exhibeixen: varis bocets perteneixents als senyors marquesos de la Romana, marquès de Vega Inclán i Bosch; bon número de retrats, entre ells, de un net de l'autor, comte de Montijo, Javier Goya, senyoreta de Silvela, don Pantaleó Pérez, duquesa de Abrantes, don Ramón Posada, comtesa de Haro, Silvela, don Joan B. Muguiro, don Vicens Ossorio i Llucià Bonaparte, proprietat dels senyors duc de Alburquerque, marquès de Rafal, comte de la Quinta de la Enjarada, don Pere Labat, donya Pilar Pérez Caballero, duquesa de San Carlos, donya Amalia Loring, comte de Muguiro i marquesa de Castrillo; «El caballo blanco», «La lechera de Burdeos», perteneixent al comte de Alto Barcilés; «Santa Justa y Rufina», del Sr. Bosch, i «El tiempo rectificando la historia» i «Alegoría de la Música», ambdós de don Lluis Navas.

En un dels salons s'hi exposen vitrinas amb miniatures, una d'elles propietat del duc de Serclaes.

Exposició d'Art Oriental

Diuen de Holanda que amb motiu de les festes de la Independencia, la direcció del Museu etnogràfic de l'Estat a Leyde ha organitzat una exposició d'art oriental. En ella s'hi han reunit en belles col·leccions els maravellosos teixits de les Indies neorlandeses, i aixís mateix una serie de soperbes pintures xinesques i japoneses de gran interès.

Les estofes teixides o pintades de les colonies noerlandeses, son caracterisades per una ornamentació rica i variada i per una gran distinció de colorit, on s'armonitzen els blaus amb els grocs i els vermells característics de les regions de Atchui i de Sumatra.

La col·lecció de pintures xinesques i japoneses és també molt interessant, i d'entre les peces exposades ho és la serie molt notable que desde cinquanta anys posseeix el Museu etnogràfic, organitzador de la referida exposició.

En conjunt, aquesta és interessantíssima per lo que's refereix a l'art desconegut de les Indies noerlandeses.

Un xisto cubista

De una caricatura publicada en un diari francès.

En Joan Pino, pintor cubista, ha fet una exposició i ha venut tots els quadres, mes, al anar-los a cobrar, els «amateurs» que els adquiriren no els hi volgueren pagar perque tot se varen declarar futuristes.

Futuristes i Cubistes a Nova York

De la impressió causada a Nova-York per una exposició de futuristes i cubistes, ens en parla en una carta el corresponsal de LA VEU en aquella ciutat nord-americana, mostrant una volta més l'atenció que li ha merescut sempre tota manifestació d'art.

Diu aixís l'intel·ligent corresponsal:

Els anomenats futuristes i els cubistes, en un espaiós local de Lexington avinguda, tenen instalades llurs obres, no sols en pintura, mes també en esculptura i un poc d'arquitectura. El saló més concorregut pel públic és el dels cubistes, on se nota l'afany de veure la novetat inverossímil de llurs treballs.

Veig una munió de gent enfront d'una tela que representa o vol representar un rei i una reina. Es mirada de front, de costat, de dalt, de baix, de totes bandes.—Però on son el rei i la reina?—se pregunten uns.—Sembla un barco de guerra—diu una damisela.—Jo no hi sé veure més que un magatzem de fustes—crida un tercer; rialla general.

Enfront d'una altra tela «La procesión.—Sevilla», estàn bromejant un grupu de senyors i de senyores en la qüestió de si'ls rectànguls negres representen homes i els triànguls morats dònes. El retrat d'un monsieur en factura tota cantelluda i d'un colorit de ressucitat, fa girar amb un ¡uff! a les mirades delicades, mentres el bust d'una ninfa sense ulls visibles i amb un nas llarg i punxagut, de boca torta, fa esclatar el riure a tots quants se la miren.

En la secció dels futuristes no hi manquen pas comentaris, car aquestes teles, que recorden formes egipcies, simplicitats primitives, beatituts mitjevals, decoracions de tapiços, il·luminacions de manuscrits i d'altres formes conegudes, son també mirades de tots costats per ulls vius i analitzadors.—No comprenc —exclamava ún—lo que volen dir aquests artistes amb tot aquell treball tan diferent del temps present.

—Es una temptativa—li responia son company—lo que estàn realitzant; perdi cuidado, ells arribaràn algún dia a trobar alguna originalitat satisfactoria.

—I si no hi arriben pitjor per a ells—tornava el primer—; mai podràn ferme compendre semblant originalitat els que això presenten—. I dirigia la mirada i el dit a una col·lecció d'aiguades representant vistes que semblaven de Nova-York. I afegia:—Aquests alts edificis que prou bé coneixem, son trassats amb rasgots a tort i a travers sense consideració d'aplom de parets ni de nivell de finestres, com si's tractés de representar un terrible terratrèmol... I jo sé que no ha succeit semblant terratrèmol.

—Adverteixi—se li contestava—que'ls millors treballs continguts aquí no son pas aquests que volen presentar la naturalesa baix l'aspecte objectiu. Miri aquests altres, d'obres subjectives, servint-se de la representació dels objectes com símbols o motius de decoració. Aixís els biombos de gran tamany posats en aquella banda on s'hi mostren figures d'animals i de plantes entre boscuries selvatges i en profunditats oceàniques, son eixos els veritables exemples d'aquest genre de treball que mereix entusiàstic aplaudiment.

Troballa d'un mosaic a Tarragona

A Tarragona, amb motiu de fer-se unes canalitzacions per a clavagueres, ha sigut trobat a tres pams de fondaria un hermós mosaic. Tenint en compte'l lloc i per la manera d'estar construit, no deixa d'ésser un exemplar rarissim, i per això, l'alcalde senyor Guasch i l'arquitecte senyor Pujol, amb tota la cura i amor que per aquestes coses tenen, l'han conservat. El treball d'arrancament fet pel capataç municipal senyor Gil ha sigut molt elogiat. Nostra enhorabona an aquests senyors.

L'enclavament del mosaic pertany a les exterioritats de la població patricia (Baixada de Toro), no essent aquest el primer ni l'últim mosaic que hi hà encara en aquells terrenys (alguns d'ells verges), que remoguts amb conciencia ens donarien un tresor en objectes d'art.

D'allí sortiren quasibé tots els del Museu, entre ells el més valiós i amb la testa finíssima de Medusa, que és l'admiració de tothom; d'aquelles runes sortiren un sens fi d'objectes de marbre i monedes; el Baco o noi de Tarragona, bust classificat a la escola den Pidias, que segurament datarà del pas dels grecs per aquesta ciutat, etcètera, mes aquesta mosaic és ben diferent per la construcció d'ell de tots els del Museu, tansols un petit fragment és molt parescut an aquest.

Circondant el mosaic hi hà uns murs de 0'35 metres de gruixaria, revestits de pintura mural al fresc. Els fragments d'aquesta pintura son de tan delicada entonació i de finesa tal que fà el que ben bé destaquin els tons uns d'altres, i sobre fondos rojos i blavencs, filatejant-se unes ratlles blanques entre els paraments ocres i verdosos que fan les cenefes. La duresa d'aquesta pintura és ben consistent, i tan llisa és la superficie policromada que sembla siguin estucades les parets.

El troç de mosaic que s'ha trobat és de uns tres metres per dos d'amplada i s'enfonza més per dessota les cases. Sembla pertany a la classe del «opus signinum», fet amb les formes més elementals i primitives, car el «tesselatum» és un xic barroer. Els daus tenen dos i tres centímetres cada un.

Unes requadracions de formes geomètriques recordant els motius grecs, el dibuix quadrangular amb terseles blaves i sobre fondo blanc (encara que sembli veure's una que altra de color ocre), donen a compendre sigui fet per un mosacista amb el coneixement sol de ratlles dretes.

Aquests daus blancs no son de marbre, sinó de pedra del país, nomenada de fil, de llisós les blaves, assentades sobre un llit de formigó i ajuntades solament amb la calç.

Dessota del mosàic, unes capes cendroses, com també per damunt d'éll indiquen la probabilitat d'uns incendis; la troballa de restes de ceràmica negrosa i saguntina de formes grec-romanes, fa semblar que an aquesta època pertany aquest mosaic. Vidres plans i claus oxidats diuen que allò foren habitacions.

¿On pertanyería aquest mosàic? Sería el paviment del pedestal de la Venus, de la que solament es conserva un braç al Musèu? ¿Seràn les runes d'un bany octogonal, que fa molts anys varen descobrir-se? ¿La conducció d'aigües que ha sortit dessota d'ell, per què sería?

***

A Tarragona, on hi hà encara un sens fi de tresors enterrats de passades generacionsT, ¿còm no s'emprenen més excavacions, patrocinades per l'Ajuntament, Diputació, Comissió de Monuments, Arqueología i classes adinerades de la mateixa? Es que elles no ens donaríen el fruit de revivificació envers l'afecte per les coses velles, quo tant senten les nacions que rès tenen de lo passat, i que s'estimen més tenir-ne reproduccions que nosaltres lo autèntic i veritablement heretat?

Lladre, antiquari i joier

Un' diari de Roma dona la nova de que dies enrera va arribar an aquella ciutat, en un dels trens provinents del Nort d'Italia, un subjecte elegantment vesstit, que portava una maleta usual a la ma.

Al baixar del vagó, un aduaner va aturar-lo, preguntant-li lo que portava, a lo qual l'aludit respongué, indignat:

—¿Me prenèu per un contrabandista? Soc un comerciant honrat.

—¿Comerciant de què? — pregunta l'empleat.

—Soc joier. Porto joies de mosstra i vinc de fer un viatge de negoci.

—Bé, doncs aixís, amb menys motiu s'oposarà a que vegi la maleta.

—Ja li he dit que porto joies. Vaig depressa. No us basta la meva paraula?

L'aduaner, no entenent-se de raons, obligà a l'honrat comerciant a obrir la maleta i se quedà maravellat al veure que aquesta era dividida en dos compartiments, destinat l'un a contenir una nombrosa i variada col·lecció de rossinyols i eines d'entrar a les cases, sense clau.

¿Viatja rossinyols i palanquetes? — digué amb sorna l'empleat — ho deia pel mostruari que veig que'n porta.

A l'altre compartiment trobà algunes peces de orfebrería religiosa de gran valor arqueològic, una arqueta esmaltada del sigle XIII, un pitxer també esmaltat en l'interior, un cupó i dos calzers i qualques objectes més, també importants.

Els objectes corresponen a una pila de noticies de robo en varies iglesies de la Lombardía, Toscana, Piamont i Veneto, pocs dies abans de que l'honrat comerciant hagués tornat del seu viatge de negocis.

El problema de l'habitació en l'Ateneu de Madrid

La setmana passada, i aprofitant el viatge a Barcelona, donaren a l'Ateneu de Madrid conferencies sobre'l tema de l'habitació, els senyors Thompson i Aldridge, que les havíen ja donades anteriorment a l'Ateneu de la nostra ciutat, en el curset organitzat per la Societat Cívica «La Ciutat Jardí».

Els conferenciants desenrotllaren a Madrid els temes desenrotllats a Barcelona, i dels quals ja tinguerem l'honor de donar-ne extracte als nostres llegidors.

Descubriments a Roma

Un telegrama rebut de Roma diu que en unes excavacions practicades als voltants d'aquella capital s'han fet troballes d'interessants i valiosos restes de la antiga ciutat.

Han sigut posats al descubert cinc temples, un teatre, un circ i molts edificis particulars, apart de gran quantitat de joies i d'objectes de ceràmica en perfecte estat de conservació.

El valor de tots aquests descubriments és incalculable, i té gran importancia arqueològica i arquitectònica.

El Rei Víctor Manuel ha ordenat que tots aquests tresors quedin en el lloc en que han sigut trobats, i en el que serà creat un Museu especial.

Per la conservació de la capella del Miracle de Tarragona

Llegim en el nostre confrare «La Veu de Tarragona»:

«Nostre volgut amic el vis-president de l'Arqueològica d'aquesta ciutat, don Francesc Yxart, presentà en la darrera junta d'aquella una proposició, que fou unanimament acceptada per a recabar la immediata i necessaria protecció de la capella de Santa María del Miracle. Dita proposició enclou, entre altres punts, l'idea d'una inscripció pública.

Felicitem a l'Arqueològica per l'acord adoptat i desitgem que l'iniciativa de nostre amic faci que sigui ben prompte una realitat lo que desde tant temps venen exigint els interessos de l'art, les gestes de Catalunya i nostra dignitat de tarragonins.»

Exposició de Creus a Palma

En una de les dependencies del convent de Sant Francisco de Palma de Mallorca, s'ha inaugurat una exposició de Creus, amb motiu de les festes constantinianes.

La exposició resulta interessantíssima figurant en ella valioses creus i crucifix. Entre'ls principals se compta el pectoral del bisbe doctor Torruella, prelat de Mallorca després de la Reconquista; un crucifix que Pius V entregà a don Joan de Austria al despedirse d'ell per a marxar a combatre amb els turcs; un quadre den Rafel, que és propietat de la marquesa de Cenia i està valorat en vint mil duros.

L'Exposició de l'Associació Artística a Tarragona

Definitivament s'ha anunciat la data per a la celebració d'aquesta imponent manifestació artística a la veina ciutat, per al 24 del vinent mes.

Hi hà força interés a la part d'escenografía que, segons les noves que tenim, serà ben concorreguda.

La secció de Belles Arts estarà també representada amb totes ses ramificacions, constituint el total d'aquesta Exposició un record ben estimable.

La llantia de la obediencia

(Continuació)

IV.—No passa dia que no sentim exigir als nostres arquitectes anglesos que siguin originals o que inventin un nou estil: exhortació a poca diferencia tan sensata i necessaria com la de demanar a un home que no ha dut mai prou parracs sobre l'esquena per a guardar-se del fret, que inventi una nova forma de tallar levites. Doneu-li primer una levità sencera i deixeu-lo que després se cuidi de la moda. No hem de menester cap nou estil d'Arquitectura. ¿Qui és que necessita nous estils de Pintura i d'Esculptura? Però necessitem «un» estil. Es d'una insignificancia extraordinaria, si tenim un codi de lleis i aquestes són bones, que siguin noves o velles, forasteres o del país, romanes, saxones, normandes o angleses. Però és de considerable importancia que tinguem un codi de lleis, siguin nostres o d'un altre, que aquest codi sigui acceptat i es posi en vigor d'un extrem a l'altre de l'illa i que la llei que dicta sentencia sigui la mateixa a York que a Exeter. I d'igual manera no importa un esberl de marbre que tinguem una arquitectura vella o nova; però importa qualsevol cosa el que tinguem una arquitectura veritable, una arquitectura quals lleis puguin ensenyar-se en les escoles desde Cornouailles fins a Northumberland, com s'hi ensenyen l'ortografía i la gramàtica angleses, o bé una arquitectura que's tingui d'inventar cada cop que's construeixi un hospici o una sala d'escola. I aquí em sembla trobar entre'ls arquitectes d'avui un mal entès extraordinari respecte a la naturalesa i significació de l'Originalitat i de tot allò en que ella consisteix. L'originalitat en l'expressió no depèn pas de l'invenció de noves paraules; ni l'Originalitat en la Poesía, de l'invenció de nous metres; ni en Pintura, de l'invenció de nous colors, o de noves maneres d'usar-los. Els acords de la Música, les harmoníes dels colors, els principis generals de l'ordenació de masses esculpturals estàn ja determinats de molt temps hà, i, amb tota probabilitat, ni és possible aumentar-los ni alterar-los. Concedint que siguin possibles, tals adicions i alteracions són molt més la tasca del temps i de les multituts que d'inventors individuals. Pot venir un Van Eyck, famós per l'introducció d'un nou estil, una volta en dèu centuries, però ell mateix derivarà la seva invenció de qualque fet o empresa accidentals, i l'aplicació de l'invent dependrà completament de les necessitats o instints populars de l'època. L'originalitat no depèn de res d'això. Un home que'n tingui el dò, pendrà qualsevulga estil corrent, l'estil del seu dia, i treballarà en aquest, i serà gran en aquest, i tot quant dintre d'ell faci semblarà tan fresc com si cada pensament li hagués tot just baixat del cel. No dic pas que ell no prengui llibertats amb sos materials i amb ses regles; no dic pas que els seus esforços no aportin devegades canvis estranys en aquests. Però aquests canvis seràn instructius, naturals, fàcils, per més que sovint maravellosos; mai no seràn cercats amb passió com necessaris a sa propia dignitat o independencia, i aquestes llibertats seràn com les que un orador prèn amb el llenguatge, no un desafiament a les seves regles en profit de la singularitat, sinó inevitables, no calculades i brillants conseqüencies d'un esforç per a expressar ço que'l llenguatge sense aital infracció no podría. Hi hà moments en els quals, com ja he explicat més amunt, la vida d'un art se manifesta per ses modificacions i pel seu refús de doblegar-se a les antigues restriccions. Lo mateix passa amb la vida de l'insecte. Les condicions de l'art i de l'insecte ofereixen un viu interès en aquells periodes on, per virtut de llur desplegament i de llur força constitutiva, aquests canvis són pròxims a realitzar-se. Però desgraciada fóra l'oruga que, en lloc d'acontentar-se amb sa vida d'oruga i de nodrir-se amb son menjar d'oruga, s'esforcés sense repòs a mudar-se en crisàlida; desgraciada fóra la crisàlida que, desvetllada tota la nit, se revolqués continuament dins son capoll i fes esforços incessants per a canviar-se a deshora en papalló. Igualment desgraciat serà l'art que, en lloc de mantenir-se amb l'alimentació i d'acontentar-se amb les costums que han estat prou per a sostenir i dirigir altres arts abans d'ell, lluiti i se rebeli contra les limitacions naturals de la seva existencia i s'esforci a devindre altra cosa de lo que és. I ancque sia noblesa en sers superiors mirar sempre endavant i pendre'ls canvis que'ls estàn senyalats, preparant-se a rèbre'ls ja de lluny, amb tot, la força de cada criatura, sigui o no mudable, és restar satisfeta per de prompte amb les condicions de la seva existencia, i, al lluitar per aportar els canvis desitjats, fer-ho tan sols cumplint a la perfecció els devers, en vista dels quals sa present condició li és senyalada i continuada.

V.—Ni l'originalitat, doncs, ni el canvi, amb tot i ésser bons l'un i l'altre—i aquesta és d'ordinari una suposició molt graciosa i entusiasta—deuen ésser mai cercats per ells mateixos, ni ésser obtinguts saludablement per lluita o rebelió contra les lleis comunes. No necessitem ni l'un ni l'altre. Les formes ja conegudes de l'Arquitectura són prou bones per nosaltres i per molt millors que no cap de nosaltres, i serà prou temps de pensar en canviar-les amb altres de millors quan puguem usar-les tal com són. Però hi hà coses que no sols ens manquen, sinó que'ns són imprescindibles, i de les quals tot l'esforç i tot el deliri del món, és més, tot el talent veritable i tota la resolució de l'Anglaterra no'ns ajudaràn mai a prescindir, i aquestes són Obediencia, Unitat, Companyerisme i Ordre. I totes les nostres escoles de dibuix, i «commitees» de bon gust; totes les nostres academies, i conferencies, i periodismes, i assaigs; tots els sacrificis que estem començant a fer, tota la veritat que hi hà en el nostre caràcter anglès, tota la força del nostre voler anglès, tota la vida de la nostra pensa anglesa, seràn en aquest cas tan inútils com els esforços i les emocions dins d'un somni, si no ens resignem a sotmetre l'Arquitectura i tot art, com tota altra cosa, a la llei anglesa.

(Seguirà)

BIBLIOTECA PÚBLICA ESPECIAL D'ART
del Museu Arqueològic i d'Art Decoratiu.
(Palau Reial del Park)
Oberta tots els díes de les deu a la una del matí, excepte'ls dilluns.

Fayans Catalá
SANTIAGO SEGURA S. C.
BARCELONA
Objectes d'Art :: Ceramiques :: Galeries d'Exposició ::
Corts, 615. - Teléfon 1884